

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 41, П'ЯТНИЦЯ, 8 ЖОВТНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 41, FRIDAY, OCTOBER 8, 2021

\$2.00

Президент України вшанував пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру

Президент України Володимир Зеленський вшанує пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру. (Фото: Пресслужба Президента України)

КИЇВ. – 29 вересня у 80-ті роковини початку масових розстрілів у Бабиному Яру в Києві Президент України Володимир Зеленський поклав квіти до пам'ятника громадянам, страченим нацистами у Бабиному Яру, та встановив лампадку до підніжжя пам'ятного знака „Менора“. У церемонії також взяв участь керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак. Пам'ять загиблих ушанували хвилиною мовчання.

Квіти від Президента також покладено до пам'ятника ромам, страченим нацистами, а також до пам'ятника українській поетесі Олені Телізі.

Вшановуючи пам'ять усіх загиблих у Бабиному Яру, Глава держави наголосив, що за цією трагедією – понад 100 тис. людських життів та мільйони скалічених доль.

Президент зазначив, що сьогодні в усіх українських школах відбудеться національний урок, присвячений 80-им роковинам великої трагедії Бабиного Яру.

Він зауважив, що майбутнім поколінням необхідно знати страшні цифри про злочини нацизму, щоб в історії людства не повторилися ці жахливі трагедії.

Пресслужба Президента України

Американська місія в Азовському морі

Учасники місії на Азовському морі – радник Військово-морських сил при Посольстві США в Україні капітан 2 рангу Пітер Мелорі, – радник морської піхоти при Посольстві США в Україні підполковник Даніель Ширлінг та українські моряки командир тактичної групи „Маріуполь“ капітан 1 рангу роман Гончаренко та офіцер тактичної групи „Маріуполь“ капітан 3 рангу Олександр Калько (з тижневиком „Свобода“). (Фото: Олександр Калько)

Олександр Калько,
капітан 3 рангу

Делегація Посольства США в Україні 30 вересня відвідала район проведення операції Об'єднаних сил. Зокрема, на Приазов'ї посадовці зустрілись з командиром тактичної групи „Маріуполь“, який ознайомив їх з безпековою ситуацією в Азовському морі та інших ділянках відповідальності. Також делегація вийшла в море на малому броньованому артилерійському катері. Крім того, американські гості відвідали один із загонів морської охорони, де ознайомились із технікою та озброєнням, яке є у підрозділі.

Від початку оголошення Україною незалежності у 1991 році Російська Федерація всіляко уникала прове-

дення делімітації морського кордону. Потім, у 2003 році, влаштувала провокацію біля острова Коса Тузла, будуючи до нього дамбу з метою приєднання до Таманського півострову. В умовах перспективи розв'язання військового конфлікту змусила тодішнє керівництво України підписати угоду про внутрішнє море двох країн.

Ця угода дозволила Росії провадити подальшу експансію Азовського моря шляхом збільшення корабельно-катерного складу, який на сьогодні налічує вже 92 одиниці, повного домінування на суднохідних шляхах з намірами економічної блокади українських портів та зміну трафіку виключно на свій, російський напрям.

(Закінчення на стор. 3)

Відкрили пам'ятник Омеляну Ковчу

ЛЮБЛІН, Польща. – 5 жовтня гранітний монумент видатному українському гуманістові, блаженному священномученику о. Омеляну Ковчу, встановили на Дорозі мучеників Майданека у Любліні.

Рішення про спорудження пам'ятника підтримала у 2018 році Рада польського міста Люблін. Над проектом працювали скульптор Олександр Дяченко та архітект Марта Дяченко.

Монумент створено на благодійні внески та кошти меценатів. Опікувалися цією справою український Комітет із вшанування пам'яті Блаженного Омеляна Ковча, Фондація

Пам'ятник священномученикові о. Омеляну Ковчу. (Фото: Lviv.Media)

(Закінчення на стор. 3)

Депутати проти Разумкова

КИЇВ. – 4 жовтня народні депутати від фракції „Слуга народу“ у Верховній Раді зібрали близько 190 підписів за відкликання Дмитра Разумкова з посади голови Верховної Ради. За інформацією речниці фракції Юлії Палійчук, народні депутати 4 жовтня під час виїзного засідання політичної сили у Трускавці вирішили розпочати процедуру відкликання Д. Разумкова з посади. Головним кандида-

том на посаду очільника українського парламенту є перший віцепікер Руслан Стефанчук.

Д. Разумков заявив, що парламентська група відмовилася зустрічатися з ним, щоб обговорити питання відкликання з посади. Депутат від „Слуги народу“, голова Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Грузія призначила нового посла

КИЇВ. – 4 жовтня Георгій Закарашвілі змінив у Києві Теймураза Шарашенідзе, який був послом з вересня 2019 року. Г. Закарашвілі, який останнім часом був директором політичного департаменту Міністерства закордонних справ з 1 жовтня призначений послом в Україні. Т. Шарашенідзе навесні 2020 року відкликали з Києва для консультацій через позицію офіційного Тбілісі щодо третього президента Грузії Михайла Саакашвілі. На свій пост до Києва Т. Шарашенідзе повернувся майже через рік, у квітні 2021 року. (Радіо Свобода)

■ Масова загибель птахів

КИЇВ. – У Криму на узбережжі затоки Сиваш (його часто називають озеро Сиваш) загинули близько 5-7 тис. птахів. 30 вересня представники „Россільгоспнагляду“ в окупованому Криму назвали ситуацію „рядовою“ та наголосили, що „боятися нічого“. При цьому глава так званого „Держкомітету ветеринарної медицини“ в окупційному „уряді Криму“ закликав не відвідувати затоку Сиваш. Кримський еколог Маргарита Литвиненко вважає, що така масова загибель птахів не може бути викликана природними причинами: „Це навряд чи бактеріологічне або вірусне захворювання, тому що таку однооментну і масову загибель птахів тисячами не може викликати ні одна хвороба. Швидше за все, це отруєння високотоксичними речовинами, адже загинули насамперед птахи, що харчуються планктоном“. (Радіо Свобода)

■ Рекордне зростання інвестицій

КИЇВ. – Прямі іноземні інвестиції в Україну в першому півріччі становили 2,83 млрд дол., повідомив 2 жовтня Прем'єр-міністр Денис Шмигаль. З них 2,33 млрд дол. надійшло з країн Європейського Союзу. Зростання інвестицій у першому півріччі – на рекордному рівні за останні чотири роки. Водночас продовжує зростати експорт української продукції. У вересні він збільшився на 38 відс. і за 9 місяців становив 48,5 млрд дол., що на 13,4 млрд більше, ніж торік. Відновлення економічної активності відбулося завдяки зростанню сільськогосподарства, сталому споживчому попиту та зростанню роздрібною торгівлі, збільшенню інвестицій, а також зростанню будівельного сектору та окремих важливих галузей промисловості (металургії, машинобудування). Важливим аспектом також залишається зростання заробітних платень. (Укрінформ)

■ Зміни в складі інвестиційної ради

КИЇВ. – Президент Володимир Зеленський 27 вересня вніс зміни у склад Національної інвестиційної ради. Зокрема, до персонального складу Національної інвестиційної ради введено голову ради директорів „VEON Limited“ (Королівство Нідерланди) Генадія Газіна; головного представника Польської державної нафтогазової компанії „PGNiG S.A.“ в Україні Іренеуша Дерекса; міністра інфраструктури України Олександра Кубракова; першого віцепрем'єр-міністра-міністра економіки Олексія Любченка; президента Європейського банку реконструкції та розвитку Одиль Рено-Бассо; заступника керівника Офісу Президента Юлія Свириденка; віцепрезидента Європейського інвестиційного банку Терезу Червінську. Водночас глава держави вивів зі складу Національної інвестиційної ради Юлію Ковалів, Владислава Крикля, Ігоря Петрашка, Суму Чакрабарті. Національна інвестиційна рада України – це консультативно-дорадчий орган при Президентові України, який є головою ради. (Укрінформ)

■ Достатньо газу для зими

КИЇВ. – Україна наближається до початку опалювального сезону із обсягами газу в підземних сховищах, достатніми для стабільного проходження зими. Про це повідомив 1 жовтня відділ корпоративних комунікацій „Укртрансгазу“. В українських сховищах станом на 1 жовтня іноземні замовники послуг зберігають у режимі „митний склад“ 2,8 млрд кубічних метрів газу. Це у 3,5 раза менше порівняно з аналогічним періодом минулого року. (Укрінформ)

Саакашвілі затримали в Грузії

Колишнього Президента Грузії Михайла Саакашвілі 1 жовтня затримали в Грузії, повідомив Прем'єр-міністр країни Іраклій Гарібашвілі. М. Саакашвілі переведений до пенітенціарної установи.

М. Саакашвілі очолював Грузію в 2008-2013 роках. Після поразки на виборах у 2013 році він залишив країну, після чого проти політика порушили низку кримінальних справ, за деякими з них він був заочно засуджений на тюремні терміни. У 2015 році він був позбавлений грузинського громадянства і вже майже шість років є громадянином України. Зараз він є головою Виконавчого комітету Національної ради реформ України.

Попри втрату грузинського громадянства, М. Саакашвілі продовжує брати активну участь у грузинській політиці, підтримуючи свою партію „Єдиний національний рух“ на муніципальних виборах 2 жовтня.

У червні 2018 року в Грузії заочно засудили М. Саакашвілі до шести років позбавлення волі в справі про побиття колишнього опозиційного депутата Валерія Гелашвілі у 2005 році. М. Саакашвілі назвав вирок незаконним.

М. Саакашвілі перед арештом встиг записати відеозвернення, в якому заявив, що був готовий до подібного розвитку подій і нічого не боїться.

Речник Державного департаменту США Нед Прайс заявив: „Ми отримали повідомлення про арешт М. Саакашвілі й уважно стежимо за розвитком подій“.

Водночас, він наголосив, що Сполучені Штати „закликають владу Грузії забезпечити справедливе ставлення до Саакашвілі, у відповідності до грузинського законодавства та міжнародних зобов'язань Грузії щодо прав людини“.

М. Саакашвілі оголосив голодування і оголосив себе політичним в'язнем, про це заявила народний захисник Грузії Ніно Ломджарія.

2 жовтня в Грузії порушило проти М. Саакашвілі кримінальну справу за фактом незаконного перетину кордону. Стаття за незаконний перетин державного кордону передбачає покарання у вигляді

Михайла Саакашвілі супроводжують до в'язниці. (Фото: Новини-Грузії)

позбавлення волі на строк до п'яти років.

Президент Грузії може помилувати М. Саакашвілі по тих справах, стосовно яких винесено вирок. Він був визнаний винним за двома справами: про побиття депутата В. Гелашвілі (шість років в'язниці) і помилування фігурантів вбивства співробітника „Об'єднаного банку Грузії“ Сандро Гиргвліані (три роки в'язниці). Крім того, проти М. Саакашвілі порушено ще дві справи: про перевищення повноважень при розгоні демонстрації і надмірні витрати на особисті потреби. В даному випадку процедури тривають і помилування неможливе.

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі не має наміру вирішувати позитивно питання про помилування заарештованого М. Саакашвілі. Про це вона заявила у своєму відеозверненні.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба прокоментував затримання М. Саакашвілі. Він зазначив, що йому надаватимуть „відповідну підтримку“, оскільки він є громадянином України.

Міністерство закордонних справ України викликала Посла Грузії в Києві. Прес-секретар Президента України Сергій Никифоров заявив, що Володимир Зеленський занепокоєний затриманням М. Саакашвілі.

У Грузії правляча партія перемогла рух Саакашвілі

ТБІЛІСІ. – Правляча партія „Грузинська мрія“ перемогла на муніципальних виборах у Грузії з 46,69 відс. голосів за пропорційними списками – партію влади підтримали майже 823 тис. громадян.

Про це свідчать попередні дані після підрахунку результатів на 100 відс. дільниць. У найбільшій

опозиційної партії країни, заснованої Михайлом Саакашвілі „Єдиного національного руху“, 30,7 відс. голосів, за неї проголосували 541 тис. громадян. На третьому місці – партія експрем'єра Георгія Гахарії, який зі скандалом перейшов в опозицію, „За Грузію“ – 7,8 відс., 137 тис. голосів.

Українська правда

Коронавірус: триває фальсифікація документів

Зараження коронавірусом станом на 6 жовтня: у світі захворіли 236,705,566 осіб, померли 4,833,896 осіб, одужали 213,822,356 осіб; у США захворіли 44,781,200 осіб, померли 724,728 осіб, одужала 34,282,121 особа; в Україні захворіли 2,482,518 осіб, померли 57,526 осіб, одужали 2,273,382 особи.

* * *

6 жовтня Кабінет міністрів України виділив кошти для проведення інформаційно-комунікаційної кампанії серед населення щодо вакцинації від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Метою цього заходу є заохочення громадян до вакцинації від COVID-19 та їх інформування про важливість проведення цієї вакцинації, місце розташування пунктів щеплень для проведення вакцинації від COVID-19, нововведень у законодавстві. Від початку вакцинальної кампанії щеплено 7,300,774 особи.

* * *

Міністерство охорони здоров'я звернулося до власників 15 закладів охорони здоров'я, де, можливо, підробляли медичні дані, з вимогою відсто-

ронити на час кримінального провадження керівників тих закладів, де лікарі, можливо, підробляли документи про вакцинацію. Якщо слідство виявить, що головний лікар закладу непричетний до махінацій, його поновлять на посаді. У разі повторного порушення міністерство ініціюватиме анулювання ліцензії закладу охорони здоров'я та розірвання контракту між закладом та Національною службою здоров'я, і тоді територіальна громада фінансуватиме заклад охорони здоров'я самостійно. 22 вересня уряд схвалив проект закону „Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за підроблення документів, що стосуються проведення профілактичних щеплень“.

* * *

Територіальні підрозділи дізнання Національної поліції України впродовж 2021 року розпочали 42 справи щодо підроблення документів, у яких предметом кримінального правопорушення стали міжнародні свідоцтва про вакцинацію і COVID-сертифікати. За підроблення цих документів

(Закінчення на стор. 6)

Сенцов отримав нагороду

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 28 вересня Отець і Глава Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Святослав вручив Відзнаку блаженного Омеляна Ковча за особистий приклад жертвості та гуманізму українському режисерові та політв'язню Олегу Сенцову. Участь у заході також взяли голова Комітету із вшанування пам'яті блаженного священномученика О. Ковча Іван Васюник і громадський діяч та дипломат Данило Лубківський.

Врученням першої відзнаки ім. О. Ковча О. Сенцову розпочався цикл заходів з увічнення духовної спадщини великого праведника. Відзнакою вшанували особистий вчинок О. Сенцова і підкреслили постійну увагу до політв'язнів та всіх, хто сьогодні перебуває під утисками і репресіями з боку російського агресора.

Під час церемонії нагородження, яка відбулася у резиденції Глави УГКЦ, О. Сенцов поділився важкими спогадами: „Для мене і для багатьох інших людей прикладом є священик Омелян Ковч. Це людина, яка пройшла умови ґестапо, німецькі в'язниці і концтабір „Майданек“, де він, пробувши декілька років, був знищений. Це приклад для мене і для інших людей, які зараз виборюють у ворога нашу свободу“, – сказав О. Сенцов.

Владика Святослав вручає Відзнаку блаженного Омеляна Ковча Олегові Сенцову. (Фото: Георгій Лук'ячук)

О. Сенцов є одним із чотирьох цьогорічних лауреатів Відзнаки блаженного О. Ковча. Трьом іншим, серед яких видатна польська режисерка, сценаристка та акторка Агнешка Голланд, видатний американський дипломат і державний діяч Деніел Фрід та ініціатор Пласту та гарцерів „Полум'я братерства“, нагорода вручена 4 жовтня в Любліні, де відбулося освячення пам'ятника блаженному Омеляну Ковчу, спорудженого перед концтабором „Майданек“.

Навальний став лауреатом польської премії

ВАРШАВА. – Російський опозиційний політик Олексій Навальний став лауреатом польської премії „Лицар свободи“. Її з 2005 року вручає Фонд ім. Казимира Пулавського людям, які зробили значний внесок у просування демократії, свободи і рівності в усьому світі.

Крім О. Навального, премію в різні роки отримували колишній президент Польщі Лех Валенса, колишній генеральний секретар НАТО Гав'єр Солана, колишня верховний комісар ООН із прав людини Мері Робінсон, голови балтійських країн. Єдиним росіянином, якому вручали нагороду до

О. Навального, був Михайло Ходорковський.

Церемонія вручення премії відбулася 5 жовтня під час Варшавського безпекового форуму. Замість О. Навального, який перебуває в ув'язненні, нагороду отримали його соратники Леонід Волков і Володимир Мілов. Перед нагородженням експрезидент Естонії Тоомас Гендрік Ільвес розповів про О. Навального та боротьбу за демократичні перетворення у світі. Раніше цього року О. Навальний став лауреатом премій фонду Бориса Немцова і Женевського форуму з прав людини.

Радіо Свобода, Укрінформ

Відкрили пам'ятник...

(Закінчення зі стор. 1)

„Гуманітарні ініціативи“ та польська Фундація духовної культури пограниччя.

У заході взяли участь Міністер закордонних справ Дмитро Кулеба та український дипломат Андрій Дециня. Міністер зазначив: „Ковч – особлива постать. Людина, яка не лише рятувала євреїв від Голокосту, а й пішла за своєю паствою у концтабір, тому що Бог потрібен усім, хто стражає, незалежно від національності та віросповідання. Людина, яка відкрито наважилася стати на захист євреїв у листі до Гітлера“. Він також зачитав вітальне слово від Президента України Володимира Зеленського.

„Це важлива мить для народів України і Польщі, важлива для кожного, хто хоче пам'ятати. Він особливо символічна постать, бо був заарештований за допомогу іншим людям“, – зазначив президент Любліна Кшиштоф Жук. Як зазначив К. Жук, місто назвало одну з вулиць іменем Ковча.

„Galinfo“

Американська місія...

(Закінчення зі стор. 1)

З побудовою моста через Керченську протоку Росія, всупереч міжнародному праву і навіть підписаної з Україною двосторонньої угоди, де-факто, контролює заходження до Азовського моря кораблів (суден) України та третіх країн на власний розсуд.

Такий стан речей є наслідком відсутності територіального моря з визначеними державними кордонами, що значно підвищує загрозу національній безпеці у контексті можливості вторгнення з морського напрямку, захоплення торгових та військових суден.

Розбудова національної безпеки, формування власного порядку денного та чіткої позиції України, як суб'єкта міжнародних відносин можлива тоді, коли разом з військовим стримуванням агресора використовується весь арсенал міжнародного права з залученням міжнародного арбітражу та військової присутності країн-партнерів.

Відвідування військовими представниками

Посольства США в Україні Приазов'я є кроком на шляху залучення світової спільноти до встановлення Україною свого суверенітету над прибережними водами у відповідності до міжнародних норм.

Офіцери США разом з українськими військовими моряками на артилерійських катерах України мали можливість вийти в Азовське море і на власні очі побачити присутність сторожових кораблів Російської Федерації, які свою функцію – захист кордонів своєї держави виконують, нахабно перебуваючи у протилежних українських берегів на позиціях, які б при застосуванні міжнародного морського права по визначенню кордонів взагалі б вважались внутрішніми водами України. І при цьому свою присутність біля українських берегів обґрунтовують угодою від 2003 року, яку, звісно, трактують на власний загарбницький розсуд.

Слід сподіватись, що подальше залучення міжнародних партнерів сприятиме визнанню світовою спільнотою територіальних вод України в Азовському морі, формуванню активної української політики щодо забезпечення на ньому безпеки судноплавства.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Найкращий вчитель України

КИЇВ. – Найкращим учителем року премії „Global Teacher Prize Ukraine“ став учитель української мови та літератури Артур Проїдаков, який викладає в київському приватному навчальному закладі „Мідгард“. А. Проїдаков народився у Луганській області у російськомовній родині, а зараз у Києві вчить дітей української мови. За 2020-2021 роки він створив курс з української літератури, який завжди можна передивитися онлайн. Нагородження відбулося на Софійській площі 2 жовтня. Національну премію засновано у 2017 році після підписання меморандуму з фондом „Varkey GEMS Foundation“, який заснував світову щорічну премію для вчителів „Global Teacher Prize“. (Українська правда)

■ Отримали 20 нових авт

ЧЕРНІГІВ. – Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф 2 жовтня отримав 20 нових повністю вкомплектованих автомобілів Volkswagen Crafter типу В та типу С, Citroën, Renault. Загалом у цьому році центр закупив 70 автомобілів, 56 – з яких за кошти Національної служби здоров'я України. Машини оснащені сучасним обладнанням від світових виробників. Наприкінці 2020 року Чернігівський центр екстреної медичної допомоги отримав нове, реконструйоване під його потреби приміщення і навчально-тренувальний центр симуляційної медицини. Працює в закладі 99 бригад. (Укрінформ)

■ Активісти вийшли на „Марш за Київ“

КИЇВ. – У столиці 2 жовтня відбувся „Марш за Київ“ – акція за створення комфортних умов у місті для всіх. Учасники маршу зібрались на площі Конституції біля Верховної Ради. 18 колон демонстрантів пройшли Урядовим кварталом, зробили зупинку біля Офісу Президента, потім попрямували до міської адміністрації. „Марш за Київ“ виник як об'єднання великої кількості ініціатив, кожній з яких досить складно привернути увагу самотужки. Учасники „Маршу за Київ“ мають за мету зупинити забудовне насильство над містом, забезпечити чисте повітря та воду, розробити новий генеральний плян. (Укрінформ)

■ Бойовик добивав поранених

КИЇВ. – 4 жовтня контррозвідники СБУ в ході спецоперації у Києві затримали учасника незаконних збройних формувань так званої „ДНР“. Він входив до складу угруповання, яке у 2014 році займалося ліквідацією поранених у бою військовослужбовців. Крім того, зловмисник проводив розвідку для здійснення артилерійських обстрілів позицій Збройних сил України. Затримали бойовика в одному з готелів столиці, куди він прибув з території тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим. Затриманий є мешканцем непідконтрольного українській владі Донецька. У 2014 році він приєднався до незаконних збройних формувань. (Укрінформ)

■ Перший фестиваль в Нью-Йорку

НЬЮ-ЙОРК, Донецька область. – 2-3 жовтня вперше відбувся Нью-Йоркський літературний фестиваль. Фокусна тема фестивалю – „Справжні імена. Справжні історії“. Нью-Йорк – поселення німецьких колоністів з 1951 по 2021 роки мав назву Новгородське. Учасники та відвідувачі разом відкривали справжні історії європейських переселенців, підприємців, селян, дисидентів, поетів та музикантів. На поетичних читаннях, дискусіях, лекціях та концертах були найкращі українські письменники Галина Крук, Сергій Жадан, Тамара Горіха Зерня, Катерина Міхаліцина, Світлана Пovalaєва, Олена Стяжкіна, Ольга Герасим'юк, Руслан Горвий, Галина Вдовиченко, Олена Гусейнова, Олексій Чупа, Сашко Дерманський. А львівський режисер Ольга Поворозник знімав про це фільм. У музичній програмі поряд із музикантами з Торецька, Нью-Йорка та Авдіївки виступали відомий харківський гурт „Лінія Маннергейма“ та вінницький „Очеретяний кіт“. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ CIA втрачає інформаторів

НЮ-ЙОРК. – Газета „Нью-Йорк Таймс“ повідомила 5 жовтня, що провідні урядовці контррозвідки США вислали меморандум до всіх глобальних станцій Центрального розвідувального управління (CIA), висловлюючи тривогу, що забагато інформаторів CIA потрапляють у руки ворога і їх знищують. Меморандум є надзвичайним тим, що він подає специфічні деталі й кількість інформаторів. Газета пише, що офіцери CIA часом отримували підвищені посади тільки за те, що їм вдалося завербувати шпигунів, незважаючи на успіхи, діяльність та якість даного шпигуна. Даглес Лендон, колишній працівник CIA, котрий не знав про цей меморандум, сказав газеті, що „врешті-решт, ніхто не є відповідальним, коли справи з агентом проваляться“. Він додав, що „часом є речі поза нашою контролею, але теж є випадки неохайності та недбалства, а високопосадовці ніколи не є покликани до відповідальності“. Газета подає, що меморандум був призначений тим офіцерам, які безпосередньо вербують та перевіряють потенційних інформаторів. („The Hill“)

■ Сенатор воює з Держдепартаментом

ВАШІНГТОН. – Республіканський сенатор Тед Круз з Техасу зволікає з затвердженням кількох десятків номінацій на різні посади в Державному департаменті США, включно з 59-ма амбасадорами-номінантами. Останнім амбасадором, якого затвердив Сенат, був колишній демократичний сенатор Кен Салазар з Колорадо, якого Сенат затвердив 11 серпня на посаду посла до Мексики. Т. Круз каже, що він це робить з принципу, бо адміністрація Джо Байдена відмовилася накласти санкції на осіб та інституції, пов'язані з газогоним „Північний потік-2“. Критики кажуть, що цей проєкт є важелем впливу Росії на європейську енергетичну безпеку та загрозою для України. Демократи кажуть, що Т. Круз та інші республіканці зловживають номінаційним процесом. 3 жовтня демократичний сенатор Баб Менедез з Нью-Джерсі сказав газеті „Нью-Йорк Таймс“, що такі дії підривають національну безпеку США. Наприкінці вересня демократичний сенатор Чак Шумер з Нью-Йорку зумів провести затвердження шістьох номінантів, але десятки інших ще чекають своєї черги. („The New York Times“)

■ Китай не дотримується угоди

ВАШІНГТОН. – Секретар торгівлі США Джіна Раймондо сказала 28 вересня, що Китай не дотримується угоди 2020 року щодо закупок американських товарів. Вона сказала, що китайські авіолінії хочуть купити літаки США „за десятки мільярдів доларів“, але китайський уряд б'є по губу. („Reuters“)

■ Заборонив видворення мігрантів

ВАШІНГТОН. – Окружний суддя Емет Салівен заборонив видворення з країни родин мігрантів, які були перехоплені на кордоні Мексики зі США. Наказ про таке видворення був виданий адміністрацією Дональда Трампа в березні 2020 року. Суддя сказав 16 вересня, що таке видворення мігрантів не дає їм „нагоди пошуку гуманітарних пільг“. Розпорядження судді відноситься до родин, а не індивідуальних осіб. У серпні США затримали близько 200 тис. нелегальних мігрантів на мексиканському кордоні. („Reuters“)

■ Компанія зброї переїде

НЕСВІЛ, Тенесі. – Відома американська компанія з виробництва вогнепальної зброї „Smith & Wesson“ оголосила 30 вересня, що вона перенесе свої головні бюро з Масачусетсу до Тенесі в 2023 році. Причиною цього є суворі закони проти володіння зброєю в Масачусетсі. Натомість компанія обрала Тенесі, тому що цей штат „непохитно підтримує Другу поправку“ до Конституції США щодо зброї. Демократи в Бостоні запропонували закон, який цілком забороняє деякі види популярної вогнепальної зброї серед цивільного населення, хоч ця зброя є легальною в інших штатах. Керівник компанії Марк Смит подякував губернаторові в Тенесі й законодавцям за створення „прихильних обставин для підприємств“. Компанія планує створити 750 нових робочих місць і вкласти 125 млн дол. в економіку штату. („The Boston Globe“)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Вели мову про рід Саєнків

Валентина Коваленко

КАНІВ, Черкаська область. – Особлива атмосфера української родинності, творчого духу зворушила працівників і гостей Шевченківського національного заповідника, де 30 вересня відбулася презентація книги „Пам'ять роду“ з трикнижжя про відомий у світі мистецький рід Саєнків. Мистецтвознавиці – донька народного художника України Олександра Саєнка (1899-1985), Ніна Саєнко (вона ж авторка-укладач), та внучка Леся Майданець – тепло розповідали про своїх талановитих пращурів. Особливо, про українського художника О. Саєнка, чиє ім'я занесене ЮНЕСКО до списку видатних діячів культури.

Тарасову гору збудив своїм співом і кобзар-лірник, народний артист України, лавреат Шевченківської премії Василь Нечепа.

На Тарасовій горі (зліва): Василь Нечепа, Валентина Коваленко, Ніна Саєнко.

Книжковий фестиваль відвідали 100 письменників

Олександр Вівчарик

Під час книжкового фестивалю. (Фото: Олександр Вівчарик)

ЧЕРКАСИ. – 1-3 жовтня після річної перерви відбувся четвертий книжковий фестиваль „Можна все навпаки“, на якому було представлено найновіші й найактуальніші твори сучасної української літератури. Незмінна його організаторка Людмила Фіть розповіла: „Ми не могли залишити Черкаси без книжкового свята, тож шукали різні варіанти для його проведення. Подали заявку на грант від Українського культурного фонду. І дуже радіємо, що ця культурна інституція вже втретє підтримала подію.“

Отже, черкасі і гості міста три дні мали можливість насолодитися зустрічами з відомими українськими письменниками і громадськими діячами, такими як Ірен Роздобудько, Дарія Корній, Макс Кідрук, цьогорічний лавреат Шевченківської премії в номінації публіцистика та журналістика Станіслав Асєєв, Вахтанг Кіпіані, Володимир В'ятрович і багатьма іншими, придбати їхні твори з автографами“.

„Я вчетверте приїжджаю до Черкас на книжковий фестиваль, – розповіла письменниця зі Львова Дара Корній. – Тут чудові, допитливі читачі, і мені приємно було репрезентувати їм свій новий роман „Троян-зілля“.“

Черкаський книжковий фестиваль відбувся за партнерською програмою „Культура. Туризм. Регіони“ Українського культурного фонду, Програми USAID „Конкурентоспроможна економіка України, Державного агентства розвитку туризму.

У пам'ять Лесі Українки та Михайла Драгоманова

Ольга Красюк

ГАДЯЧ, Полтавська область. – Меморіальну дошку Лесі Українці та Михайлові Драгоманову відкрили в головній книгозбірні на вшанування 160-ліття створення Гадяцької публічної бібліотеки, до 150-ої річниці від дня народження Лесі Українки, чий ім'ям названа книгозбірня, та 180-річчя від дня народження зачинателя бібліотеки, історика, економіста, публіциста Михайла Драгоманова, у день народження якого 18 вересня відбулося святкування.

Бібліотека в гетьманській столиці є однією з найстаріших книгозбірень України. З архівної світліни на меморіальній дошці виکارбувано зображення давньої споруди публічної

бібліотеки в Гадячі, яка не збереглася до сьогоднішніх днів.

Виготовлену за підтримки Світової федерації українських жіночих організацій меморіальну дошку містив над Пслон подарували засновники Міжнародного благодійного проєкту вшанування великих українців і національних подій меморіальними дошками й пам'ятними знаками – заслужена працівниця культури України, членкиня Національної спілки журналістів України Валентина Шемчук і кавалер ордена „За заслуги“, художник-графер Вадим Голобородов.

Це вже друга меморіальна дошка представникам родини Драгоманових виготовлена й

(Закінчення на стор. 19)

Меморіальна дошка Лесі Українці та Михайлові Драгоманову. (Фото: Ілона Бакало)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Виставка „Репресована духовність“

Ярослава Різникова

ОДЕСА. – Громадська організація „Україна – це Я“, яку очолює Олександр Чернега, за підтримки Генерального консульства Республіки Польща в Одесі та Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації ініціювала на відзначення 30-ліття Незалежності України створення виставки „Репресована духовність“, присвяченої репресіям проти Римсько-Католицької Церкви у 1920-1930 роках.

Виставка, що складається з 13 стендів, стала першим етапом проекту „Репресована духовність“, метою якого є інформування світового та українського співтовариства про боротьбу комуністичної влади та її репресивних органів з різними релігійними організаціями на теренах Одеської області.

На стендах представлено історії реальних людей – священників та вірян, світлин реальних історичних документів, архівних матеріалів з фондів СБУ: протоколи допитів і картки заарештованих, секретні укази й декрети, докази фальсифікації слідства органами НКВД.

Вперше виставка була показана 13-25 серпня в

Відкриття виставки в Одесі. (Фото: Медія-центр Римсько-Католицької Церкви)

Одеському катедральному храму Успіння Пресвятої Богородиці за участі Єпископа Одесько-Симферопольської дієцезії Римсько-Католицької Церкви Станіслава Широководюка та Генерального консула Республіки Польща Катажини Солек.

27 серпня виставку урочисто відкрито у Київському катедральному соборі Святого Олек-

(Закінчення на стор. 7)

Композиторський конкурс завершено

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 19 серпня відбулися концерт-фінал і церемонія нагородження лавреатів всеукраїнського композиторського конкурсу „Українська концертна увертюра“ від Благодійного фонду Марії Дідковської „Відкрита музика міста“. Роботи конкурсантів оцінювало почесне журі, до якого увійшли найавторитетніші музиканти України на чолі з Євгеном Станковичем – Володимир Сіренко, Микола Дядюра, Олександр Горностаї та Валерій Матюхін. Усі партитури були анонімними й позначені лише порядковими номерами.

19 серпня на концерті-фіналі конкурсу Національна симфонічна оркестра зіграла нагороджені твори, а лавреати отримали нагороди. Третє місце посів Олександр Шимко („Увертюра піднесення“), друге – Володимир Рунчак („Україна – назавжди“), а переможцем став Богдан Кривопуст із твором „Українська увертюра“. Дипломантами конкурсу стали також Олександр Гоноболін, Богдан Решетілов та Євген Оркін.

Всеукраїнський композиторський конкурс почався наприкінці 2020 року за підтримки юри-

Фіналісти конкурсу (зліва): Богдан Кривопуст, Олександр Шимко, Богдан Решетілов, Олександр Гоноболін і Володимир Рунчак. (Фото: Георгій Лук'ячук)

дичної фірми ASTERS та світського порталу JetSetter. Його головною метою стало розкриття музичного потенціалу України та створення сучасної увертюри. Такі твори як концертна увертюра зазвичай пишуться для урочистих відкриттів, яскравих, святкових заходів і мають базуватися на національних мелодіях.

У травні оголосили імена шести українських композиторів, котрі вийшли у фінал конкурсу. Музичний конкурс став унікальною можливістю для українських композиторів почути свою музику у виконанні найвидатнішої національної оркестри на великому концертному майданчику. А головною нагородою, окрім призового фонду, для переможців стало те, що їхні твори виконала та записала в Концертній залі Українського радіо Національна симфонічна оркестра України під орудою народного артиста України Володимира Сіренка.

Отже, на подвір'ї Національного музею історії України пролунали прем'єри сучасних концертних увертюр, що можливо стануть альтернативою знаменитому твору Миколи Лисенка з опери „Тарас Бульба“, написана в 1890 році.

Грає Національна симфонічна оркестра України.

АМЕРИКА | СВІТ

■ Єпископи проти ворожнечі

ВАШІНГТОН. – Конференція католицьких єпископів США (USCCB) хоче, щоб 70 млн католиків країни „знизили температуру“ при обговоренні політики на церковних чи інших подіях. Архієпископ Оклахома Сіті Павл Ковклій, голова Комітету для домашньої справедливості та людського розвитку при УССВ, сказав це 10 вересня газеті „Вашінгтон Таймс“. Він додав, що останніми роками Церква не є ізольованою від ворожнеч, викликаних контрверсіями. П. Ковклій додав, що немає жодних вимог, щоб католики пов'язували себе з однією чи іншою політичною партією, щоб бути „добрими“ вірними. „Наша віра та її навчання заперечують політичну категоризацію“, – сказав він. Щодо політиків-католиків, які підтримують аборт, архієпископ сказав, що повинні бути приватні дискусії між такими політиками та їхніми парохами чи місцевими єпископами. У червні УССВ прийняла резолюцію, яка критикує таких політиків, які далі хочуть приступати до Святого причастя. Президент Джо Байден попав на приціл цієї резолюції. („The Washington Times“)

■ Адвоката обвинувачують в брехні

ВАШІНГТОН. – Спеціальний радник Джан Дургем 16 вересня висунув 26-сторінкове обвинувачення проти Майкла Сасмена, колишнього адвоката президентської кампанії Гиларі Клінтон в 2016 році. Обвинувачення натякає, що адвокати кампанії Г. Клінтон з фірми Perkins Coie намагалися поширити чутки про співпрацю з Росією тодішнього кандидата Дональда Трампа. Дж. Дургем звинувачує М. Сасмена, що той говорив неправду адвокатам Федерального бюро розслідувань (FBI) у вересні 2016 року, коли надавав нібито докази про роль російського Альфа-банку як посередника між кампанією Д. Трампа та Кремлем. М. Сасмен не сказав FBI, що він працює для кампанії Г. Клінтон. Щойно у жовтні 2020 року витекла інформація, що тодішній Президент Барак Обама отримав звіт своєї розвідки у липні 2016 року, в якому писалося, що Г. Клінтон плянувала пов'язати Д. Трампа з Росією, щоб „таким чином відтягнути увагу публіки про її незаконне використання приватного комп'ютера“ для урядових справ, коли вона була Державним секретарем США. Британський шпигун Кристофер Стіл отримав „докази“ про цю „співпрацю“ від джерела, яке американська розвідка вважала за російського агента, а російська розвідка використовувала кампанію Г. Клінтон для поширення дезінформації. Теперішній радник президента в справах національної безпеки Джейк Салівен в той час був старшим радником Г. Клінтон і поширював у заявах до преси твердження про „безпосередній зв'язок між Дональдом Трампом і Москвою“. („The Hill“)

■ Путін: США є нелегально в Сирії

МОСКВА. – Президент Росії Володимир Путін назвав присутність військ США в Сирії нелегальною. Він це сказав 13 вересня під час зустрічі з Президентом Сирії Башарем Асадом. США мають кілька сотень військовослужбовців у східній Сирії, допомагаючи курдським бойовикам у боротьбі з ісламськими екстремістами. В. Путін сказав, що США не мають дозволу перебувати в країні ні від Сирії, ні від ООН. Росія бере участь у 10-річному конфлікті в Сирії від 2015 року, допомагаючи Б. Асадові втримуватися при владі. У цій громадянській війні вже загинули 500 тис. осіб, а половина населення з 23 млн жителів була переміщена, включно з 5 млн біженцями, які перебувають поза країною. („Newsweek“)

■ Американці незадоволені

АТЛАНТА. – Телеканал „CNN“ оприлюднив 10 вересня висліді опитувань американців про їхню терпелівість під час пандемії коронавірусу. Велика більшість респондентів (74 відс.) сказала, що вони є або „дуже незадоволеними“ (26 відс.) або „дещо незадоволеними“ (48 відс.) теперішніми справами в країні. Серед республіканців 88 відс. кажуть, що вони незадоволені станом країни, але так думають лише 67 відс. демократів. Окреме опитування показало, що 77 відс. американців хочуть, щоб уряд стримав нелегальну еміграцію до США. З цим погоджуються 95 відс. республіканців, 52 відс. демократів і 76 відс. незалежних виборців. („CNN“)

На Донбасі гинуть люди

Жертвами російського вторгнення в Україну в 2014 році стали тисячі громадян України та Росії.

Станом на 31 січня 2021 року, за даними Управління верховного комісара ООН з прав людини, загальна кількість людських втрат становить 42-44 тис. осіб, з яких загинуло 13,100-13,300 осіб, було поранено 29,500-33,500 осіб. Це число включає 3,375 загиблих і до 9 тис. поранених цивільних осіб, приблизно 4,150 загиблих і до 10,700 поранених українських військових, а також приблизно 5,700 загиблих і до 13,700 поранених російських військових і проросійських збройних структур. До цього числа входять як загиблі безпосередньо від бойових дій, так і внаслідок необережного поводження зі зброєю та вибухівкою, в шляхових пригодах, від хвороб під час служби в зоні конфлікту, а також від убивств і самогубств.

Активісти російської групи „Груз 200 з України в Росію“ впродовж тривалого часу збирали дані про військовослужбовців Росії, які беруть участь у воєнних діях на Донбасі України. Під час воєнних дій значущі втрати понесли 11 різних військових частин Росії. Лише за одну добу боротьби за Донецьке летовище російська армія втратила 400 осіб.

У Російській Федерації тема загиблих військовослужбовців на „навчаннях“ в Україні – закрита. Їх ховають нишком, людям взагалі нічого про це не говорять. Крім того, тисячі російських військових просто зникають безвісти.

Україна вшановує полеглих на Донбасі. Багатьох з них нагороджують, їхніми іменами називають вулиці, влаштовують велелюдні поховання. І це зрозуміло: українці гинуть у двобої з підступним ворогом, захищають свою землю, свою державу.

А хто воює з боку Росії? Американський неурядовий центр „Atlantic Council“ виявив факти про участь 4,000 військовослужбовців регулярної армії Росії в боях на території України в серпні 2014 року. Встановлені на Донбасі близько 2,500 російських військовослужбовців і 101 підрозділ регулярних військ, помічених на території України, а також 53 види військової техніки армії Росії. Окрім того, зросло число російських вояків, які прибули на Донбас з метою заробітку, так званих „контрактників“.

Загибель окупантів на чужій землі – неминуча. Але варто пригадати про матерів, вдів та сиріт, яких знедолила війна, розпочата Росією на чолі з Володимиром Путіним. І саме його режим несе відповідальність за ці жертви перед своїм народом, обдурюваним урядовою пропагандою про переслідування росіян на Донбасі й зловісний намір України щодо Росії.

Пропагандистською оборудкою була й поширена вістка про нібито урядовий наказ українському війську не стріляти. У команді президента та у Генеральному штабі одразу заперечили існування такого наказу. „Жодна людина, яка хоч щось розуміє у війні, такої команди не дасть. І таких команд не було, таких команд я не отримувал від нашого військово-політичного керівництва, і я таких команд не давав“, – заявив генерал-полковник Руслан Хомчак. Йшлося лише про те, що українці не стрілятимуть першими, а лише у відповідь на ворожий вогонь.

Україна змушена вести справедливую війну, чинити опір проти агресора. Збройна участь в такій війні є чесною і героїчною. Слова Ісуса Христа: „Всі бо, що за меч беруться, від меча загинуть“ (Мт. 26,52) стосуються агресорів, а „меч“, від якого вони гинуть, в руках захисників – воїнів-учасників справедливої війни.

Загибель росіян на Донбасі – злочин режиму В. Путіна, який стане одним зі звинувачень на неминучому суді проти нього.

ІСТОРІЯ

14 жовтня створено УПА

Наталія Осипчук

14 жовтня 1942 року вважається днем створення Української повстанської армії (УПА) – військово-політичного формування, що діяло в Україні протягом 1942-1956 років. Ця дата обрана не випадково, адже цього дня відзначається свято Покрови, День українського козацтва. Вояки УПА брали до рук зброю, аби захистити українців від нацистського та комуністичного режимів. Їхня стратегічна мета – відновлення української державності.

Із травня по листопад 1943 року головним командиром УПА був Дмитро Клячківський, з 1944 по 1950 рік – Роман Шухевич, з 1950 по 1954 рік – Василь Кук.

Політична платформа УПА передбачала боротьбу за самостійну Україну, за основні громадянські права разом з іншими поневоленими народами. УПА об'єднала у своїх лавах представників різних національностей, які змагалися за державу „без холопа і пана“. Більшість вояків УПА були зовсім юними. У часи розквіту боротьби УПА – в 1943-1945 роках – 20 відс. вояків були 18-19-річними, 15 відс. – 20-річними, 13 відс. – мали 23 роки, 12 відс. – 21 рік, 8 відс. – 22 роки. У всіх повстанців для надійної конспірації було по кілька псевдонімів. Більшість з них – похідні від назв тварин, птахів, рослин. Були також псевда, похідні від назв явищ природи: Хмара, Мороз, Крига, Зима, Місяць. Деякі повстанці дивували екзотичними псевдонімами – Непитай, Непий, Вгадай, Зірвишапка, Розбийгора. Підпільне життя було сповнене небезпек і тривог, адже вояки облаштовували криївки – житла під землею з вентиляційними отворами. В криївках вояки могли прожити кілька місяців, не виходячи на поверхню. За час існування УПА було спроектовано приблизно 10 тис. криївок, в яких розмішувалися збройові склади, шпитали, друкарні і навіть швейні цехи. Криївки були в лісі, а також „маскувалися“ в сільських хатах.

Повстанці розуміли: у підпільних умовах зброєю стає і слово. За весь час діяльності в підпільних друкарнях УПА було видано понад 130 найменувань періодичних видань, пів тисячі брошур, десятки вишкільних, мемуарних та поетичних збірок, тисячі листівок, звернень та відозв. Назавжди поєднав своє життя з УПА легендарний художник Ніл Хасевич, відомий також під псевдами „Бей“, „Зот“, „Рибалка“. Втративши ногу в підлітковому віці, він не здався, не опустил рук. З 1943 року і до смерті у 1952 році співпрацював з УПА, створив масу агітаційних плакатів. Фактично Н. Хасевич був керівником усіх друкарень УПА. Слова нескореного повстанця і сьогодні звучать як заклик до боротьби: „У своєму житті я втратив уже все, але як довго залишиться бодай одна краплина моєї крові, я буду битися з ворогами свого народу. Я не можу битися зброєю, але б'юся різцем і долотом. Я, каліка, б'юся в той час, коли багато сильних та здорових людей у світі не вірять, що така боротьба взагалі можлива. Я хочу, щоб світ знав, що визвольна боротьба триває, що українці б'ються“.

Останні підпільні друкарні ОУН-УПА, як найбільш законспіровані, радянські каральні органи виявили й ліквідували у 1954 році. А останнім помітним виданням, яке згодом неодноразово перевидавали таким самим підпільним способом і яке виявилось чи не найбезпечнішим для радянського режиму, була брошура „Хто такі бандерівці та за що вони борються“. Заповітом для прийдешніх поколінь є слова незламного сотенного УПА Мирослава Симчича: „Боротьба вояків УПА дає дуже багато прикладів сучасним українським воїнам. Це передусім віра і перемогу й нестримне бажання до боротьби, адже дух армії – це є перемога. Кожен з нас старався зробити більше, ніж міг. І ні голод, ні холод, ні облави не ставали нам на заваді. Доказом того, що я кажу правду, є те, що УПА існувало ще багато років після війни. Я до останнього подиху стримівся до боротьби“.

Коронавірус...

(Закінчення зі стор. 2)

передбачено покарання у вигляді штрафу до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арешт на строк до шести місяців, або обмеження волі на строк до двох років. У разі повторного вчинення такого кримінального правопорушення або вчинення його за попере-

дньою змовою групою осіб передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк. Поліція з початку року розпочала 357 кримінальних проваджень про підробку документів про щеплення та тестів на COVID-19, у 244 випадках повідомлено про підозру, до суду направлено 50 справ.

Укрінформ

Депутати проти...

(Закінчення зі стор. 1)

Потураєв заявив, що погоджувальна рада остаточно перетворилася на майданчик політичних маніфестацій та абсолютно безпідставних і брехливих заяв та маніпуляцій.

Погоджувальна рада, яка традиційно передувє пленарному тижню, цього разу справді відбувалася в непростій атмосфері. Д. Разумков був особливо різким. Він кілька разів

публічно розкритикував колеґ, звинуватив їх в неналежній роботі та навіть зробив випад в бік тарифного меморандуму, який ініціювала влада і який начебто має гарантувати, що ціни на тарифи не будуть рости в цьому опалювальному сезоні. Р. Стефанчук зазначив, що „мріє, щоб погоджувальна рада врешті-решт почала відповідати регламенту. І перестала бути місцем для поширення якихось пліток чи емоцій заради власних амбіцій“

ВВС, Укрінформ

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Запрошує школа україністики

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою запрошує іноземців, українців, які живуть за межами України, слухачів українознавчих студій за кордоном та всіх закоханих в українську мову, віком старше 16 років, взяти участь у XVI Міжнародній школі україністики „Крок до України“ в режимі онлайн 24 січня-6 лютого 2022 року.

Школа україністики пропонує два тижні інтенсивного вивчення української мови на різних рівнях володіння мовою: щоденні заняття у малих групах (90 хв.), щоденну розмовну практику (60 хв.), дискусійні клуби з відомими українцями (90 хв. кожен), два варіанти графіку занять

(київський час): 10:00 та 15:00.

Можливі індивідуальні заняття (додаткова пропозиція), віртуальне україномовне середовище з викладачами, організаторами та всіма студентами школи, віртуальні екскурсії у прямому етері в студіях, лабораторіях та майстернях мистців, перегляд українських новинок у сфері мистецтва.

Щоб зголоситися, треба заповнити реєстраційну форму до 6 грудня 2021 року на: <https://forms.gle/FWve4sjKp6RuYA5fa>

Контактна адреса: steptoukraine@gmail.com

МІОК

Вічна пам'ять жертвам Бабиного Яру!

29 вересня Громадська організація „Україна-2050“ разом зі світовою спільнотою віддала шану невинним жертвам Бабиного Яру у 80-ту річницю цієї страшної трагедії. Під час Другої світової війни відразу після вторгнення нацистів у Київ, протягом тільки двох днів – 29 і 30 вересня 1941 року – нацисти стратили 33,771 єврея.

За часи нацистської окупації Києва у 1941-1943 роках понад 100 тис. жертв було вбито в Бабиному Яру, переважна більшість з яких були євреями. Серед страчених були духовенство, місцева інтелігенція, в тому числі видатна поетеса Олена Теліга та її чоловік Михайло Теліга, знаний

бандурист, головний редактор газети „Українське слово“ Іван Рогач, голова Київської міської адміністрації Володимир Багазій, багато членів ОУН та деякі футболісти київського „Динамо“.

Вшановуючи пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру, міжнародна спільнота має обов'язок активно діяти, щоб запобігти новим людським трагедіям у світі, зокрема на тимчасово окупованих територіях Криму і сході України.

Вічна пам'ять усім невинним жертвам Бабиного Яру!

Евген Чолій,

президент Громадської організації „Україна-2050“

У Росії знищують українське життя

Світовий Конгрес Українців (СКУ) рішуче засуджує рішення Артемівського міського суду Приморського краю (Російська Федерація) про ліквідацію Далекосхідного українського духовного культурно-просвітницького центру „Просвіта“ (Владивосток). Рішення було прийняте у відповідь на звернення Головного управління Міністерства юстиції Російської Федерації Приморського краю.

Це рішення – черговий прояв системної політики утисків української громади Російської Федерації з метою знищення українського громадського життя на її терені.

Як відомо, цього року Президент Росії Володимир Путін увів у дію нові репресивні закони, які впроваджують кримінальну відповідальність для російських громадян за зв'язки з так званими „небажаними“ організаціями, включно з СКУ. У липні 2021 року українські громадські організації з Росії, включно й Далекосхідний український духовний культурно-просвітницький центр „Просвіта“ повідомили СКУ про їхнє вимушене рішення призупинити своє членство в СКУ. Щоб захистити українську

національну меншину в Росії від репресій, 10 липня 2021 року СКУ прийняв та оприлюднив своє рішення про призупинення зі свого боку співпраці з українцями з Росії.

Про планомерне знищення російською владою українського громадського руху свідчать ліквідації в 2010 році Федеральної національно-культурної автономії українців Росії, у 2012 році Об'єднання українців Росії, яке було центральною координаційною українською організацією та членом СКУ, в 2020 році – регіональної організації „Сірий Клин“ (Омськ) та внесення у 2019 році СКУ до списку небажаних організацій у Росії. СКУ співпрацюватиме з усіма міжнародними партнерами щодо питань системної дискримінації та інституційних загроз проти українців у Росії, зокрема, ліквідацію їхніх освітніх, культурних, релігійних інституцій.

„СКУ закликає міжнародне співтовариство засудити такі дії Кремля та вжити конкретних кроків задля захисту демократичних цінностей та прав людини“, – заявив президент СКУ Павло Грод.

СКУ

Запрошуємо приєднатися до Місії спостереження за виборами

Організація закордонних українців і друзів України „Міжнародна неурядова організація Координаційний ресурсний центр“ (КРЦ) запрошує приєднатися до Місії спостереження за виборами процесами та референдумами в Україні. З жовтня продовжено реєстрацію:

<https://forms.gle/bHzCJZ7n4GhvPDns5> (вибори);

<https://forms.gle/7xwh3MLZBXecl1PcD8> (референдуми).

Для успішної акредитації офіційним міжнародним спостерігачем у Центральній виборчій комісії України слід ознайомитися з кодексом та надіслати фотографію або кольорові відскановані сторінки паспорту або посвідку або водійські права (інші документи ЦВК України

не приймає) заявника, де надруковані імена та зображена фотографія на observerscrg@gmail.com або безпосередньо голові Місії КРЦ.

У Місії КРЦ завершується відбір і розпочато акредитацію нових спостерігачів в ЦВК. 30 вересня довершено співбесіду з особами, яких пропонується добровольцями до Міжнародної місії КРЦ зі спостереження за місцевими виборами в Україні.

Олекса Мартінець,

голова Міжнародної місії КРЦ (ingocrc@gmail.com)

Владислава Полакова,

координаторка Місії КРЦ (crcobservers@gmail.com)

Виставка...

(Закінчення зі стор. 5)

сандра Римсько-Католицької Церкви в Україні. До 7 вересня її відвідала велика кількість людей, в тому числі представник Надзвичайного і Повноважного Посла Польщі в Україні Кароль Зелінський, Єпископ Київсько-Житомирської дієцезії Віталій Кривицький та представники інших конфесій.

10 вересня виставка відкрилась у Львівському катедральному соборі Римсько-Католицької Церкви в Україні з Архієпископа Мечислава Мокшицького за участі єпископів Броніслава Бернацького й Мар'яна Бучка, а також директора Львівського музею історії релігії Ореста Малиця та начальника відділу релігій та національностей департаменту з питань культури, національностей та релігій Львівської обласної адміністрації Дмитра Горєвого.

1 жовтня 2021 року виставка від-

крилась на території музейного простору середньовічної вежі-дзвіниці костелу Святого Апостола Варфоломія в Дрогобичі. Вона об'єднала представників громадських та релігійних організацій, працівників профільних управлінь та інституцій Дрогобицької міської ради, депутатів всіх рівнів, музейних хранителів з різних музеїв Дрогобиччини, науковців Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, членів парафіяльних громад Дрогобича.

Співорганізаторами виставки стали Державний історико-культурний заповідник „Нагуєвичі“, Спілка вчителів-полоністів України, Дрогобицький музичний коледж ім. Василя Барвінського, парафія Святого Апостола Варфоломія Стрийського деканату Львівської Архідієцезії Римсько-Католицької Церкви. Модераторами виступили директор заповідника „Нагуєвичі“ Богдан Лазорак та музейний доглядач Назар Юрчишин. Заплановано показ виставки у містах України та Польщі.

КУК висловлює співчуття з приводу смерті д-ра Сергія Радчука

Конгрес українців Канади (КУК) висловлює глибокі співчуття з приводу смерті д-ра Сергія Радчука, колишнього Національного президента Конгресу (1974-1980). На 95-му році життя д-р С. Радчук упокоївся 22 вересня у Вінніпезі.

Д-р С. Радчук протягом багатьох десятиліть був лідером громади, відданим прихильником багатокультурності, української культури в Канаді, української державності та багатьох інших справ. Українсько-канадська громада, служінню якої він присвятив своє життя, буде пам'ятати його та щиро сумувати за ним.

„Ми висловлюємо глибокі співчуття його родині та всім друзям. Ми пам'ятатимемо його гумор, доброту та приклад, який він подавав усім нам, – заявила Національний президент Конгресу Олександра Хичій. – Численні внески д-ра Радчука за десятиліття волонтерства та лідерства зміцнили нашу громаду та нашу організацію. Вічна пам'ять!“

Д-р С. Радчук також був співзасновником клубу Федерації українських професіоналістів та підприєм-

ців, президентом Фундації ім. Тараса Шевченка, президентом кредитної спілки „Карпатія“, членом консультативної Ради з питань громадянства Манітоби, співзасновником та другим віце-президентом Канадської етнокультурної ради, був активним членом Українського православного митрополичого собору Святої Трійці у Вінніпезі, а також був колишнім президентом Церковного виконавчого органу та президії Церковної консисторії.

Понад 60 років д-р С. Радчук займався адвокатською діяльністю. За службу в Канаді, Україні та українсько-канадській громаді він отримав численні нагороди, зокрема Орден Канади (1985), премію „Булава“ та Шевченківську медалью – найвищу нагороду, яку надає КУК.

Молимо Всевишнього пам'ятати дружину д-ра Радчука Леону Радчук та їхню родину в цей важкий час, а достойному св. п. д-ру С. Радчуку дарувати життя вічне у Його небесній оселі.

Вічна Йому пам'ять!

Конгрес українців Канади

НОВИНИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Маринович прочитав лекцію у США УКУ запрошує у бізнес-інкубатор

Мирослав Маринович в університеті Нотр-Дам.

Проректор УКУ Мирослав Маринович під час робочої візити до США прочитав лекцію в університеті Нотр-Дам (University of Notre Dame du Lac) на тему „Віра в комуністичній та посткомуністичній Європі“. Чимало людей прийшло на зустріч з М. Мариновичем у Інституті європейських досліджень ім. Нановича (Nanovic Institute for European Studies). Під час лекції він поділився власним досвідом пережиття репресій проти Церкви та її становлення після розпаду комунізму.

На початку директор Інституту Нановича Клеменс Седмак, представляючи лектора, зазначив, що М. Маринович є колишнім політ'язнем у СРСР, який, маючи незламний дух, залишається сильним моральним авторитетом для багатьох українців. За словами К. Седмака, міцний духовний фундамент М. Мариновича відображений у його книзі „Всесвіт за колючим дротом“, де автор ділиться спогадами про 10-ліття ув'язнення в концтаборі. Книга цього року

вийшла англійською мовою.

М. Маринович поділився спогадами про свого діда, греко-католицького священика, якого радянська влада не раз ув'язнювала під час післявоєнних репресій проти Української Греко-Католицької Церкви. Згадав і про одногрупника, якого захищав через те, що адміністрація університету намагалася покарати його за шлюб у церкві, і про строгу заборону будь-якого віросповідання під час свого ув'язнення впродовж 1970-1980-их років у таборі.

Щоб проілюструвати утвердження „комуністичної віри“ лектор поділився спогадами зі свого судового процесу, в якому суддя перервав його спробу цитувати Володимира Леніна, вигукнувши: „Припиніть проголошувати святе ім'я Леніна! Це звучить як святотатство!“. Він також розмірковував про власне життя та досвід України, яку розглядали як вікно у Східну Європу за час комунізму та після його занепаду.

Відділ інформації УКУ

Іван Петренко, засновник студентського стартап-інкубатора IdeasLab.

ЛьВІВ. – Центр підприємництва в Українському католицькому університеті (УКУ) запустив унікальний університетський стартап-інкубатор IdeasLab, де вчитимуть студентів з усієї України робити свій бізнес, а найкращим командам надаватимуть менторську підтримку та перші інвестиції до 8 тис. дол.

IdeasLab – це унікальний простір для експериментів, розвитку підприємливого мислення та компетенцій, необхідних для лідерів сьогодення, які розривають та переформатовують цілі індустрії і створюють нові на перетині галузей.

На базі інкубатора УКУ діятиме єдина акселераційна програма в Україні, яка дає студентським командам не лише знання, навички і простір для роботи, а й грошові гранти до на розвиток іновативних ідей та перетворення їх у масштабований бізнес.

За словами Івана Петренка, засновника студентського стартап-інкубатора ideasLab, у всьому світі роля

Оксана Матійків, менеджерка Центру підприємництва УКУ.

інкубаторів і студентських стартап-екосистем є дуже важливою. Тут студентам допомагають оволодіти інструментарієм для створення іновативних продуктивних компаній. На жаль, в Україні студенти не мають схожих осередків при університетах, які дають можливість створювати свої невеликі компанії. Саме тому Центр підприємництва УКУ відкривав інкубатор ideasLab.

Після час презентації інкубатора випускник акселераційної програми Центру підприємництва УКУ Олександр Волошин поділився порадами для стартаперів. Він заснував стартап Postello під час навчання у Центрі підприємництва і вже залучив перші інвестиції та виходить на ринок США зі своїм сервісом.

Зареєструвати команду або дізнатись більше можна за посиланням: <https://cutt.ly/uWXVsZf>

Також підпишіться на сторінку Facebook та Instagram, там завжди знайдете найсвіжіші новини.

Відділ інформації УКУ

Наукову конференцію присвятили Ігореві Скочилясу

СУПРАСЛЬ, Польща. – 24-26 вересня відбулася міжнародна наукова конференція „Супрасльський монастир та еліти Речі Посполитої“, присвячена світлій пам'яті професора УКУ Ігоря Скочиляса. Під час зустрічі презентували допрацьований том „Замойський провінційний собор Руської Унійної Церкви 1720 року“ видавничої серії „Київське християнство“, який став останнім масштабним дослідженням проф. І. Скочиляса.

Конференцію з ініціативи бургомистра Супрасля д-ра Радослава Добровольського співорганізували Міський уряд у Супраслі, Центр релігійної культури ім. І. Скочиляса УКУ, Товариство „Collegium Suprasliense“ та Центр культури і рекреації у Супраслі.

Передувало конференції урочисте відкриття Міської публічної бібліотеки Супрасля за участі о.-ректора УКУ Богдана Праха, який для нової бібліотеки подарував усі 22 томи видавничої серії УКУ „Київське християнство“. Ректор наголосив, що ці книги вийшли стараннями і зусиллями проф. І. Скочиляса, а також згадав

про співпрацю між УКУ та Супраслем, яка розпочалася з ініціативи професора.

Першу панель конференції модерував декан Гуманітарного факультету УКУ д-р Андрій Ясіновський. Частина доповідей були присвячені науковим зацікавленням проф. І. Скочиляса. Так, багатолітній друг і співавтор багатьох книг проф. Анжей Гіль у своїй доповіді розповів про академічну співпрацю з професором УКУ та зосередився на концепті „Київське християнство“ та його думки, представленні в їхній колективній монографії. Професор Білостоцького університету Маріуш Дроздовський представив рецепцію Гадяцької унії у дослідженнях проф. І. Скочиляса. Про науковий концепт Slavia Unita у порівнянні з парадигмами італійського славістами Рікардо Піккіо розповіла проф. Тереза Хинчевська-Геннель.

Наприкінці першого конференційного дня відбулася презентація найновішого тому видавничої серії „Київське християнство“, який ще

Дружина Ігоря Скочиляса, д-р Ірина Скочиляс.

встиг підготувати проф. І. Скочиляс. Фундаментальне дослідження „Замойський провінційний собор Руської Унійної Церкви 1720 року“ презентувала його дружина, д-р Ірина Скочиляс, яка завершила підготовку книги до друку у видавництві УКУ.

Під час другого конференційного дня виступив старший викладач катедри історії та директор Центру

релігійної культури ім. І. Скочиляса д-р Іван Альмес. Він розповів про культурні зв'язки між Супраслем та монастирями Львівської єпархії XVIII ст. на прикладі історії книги та історії читання.

В онлайн-форматі участь у конференції взяв директор Інституту церковної музики проф. Юрій Ясінов-

(Закінчення на стор. 17)

НОВИНИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

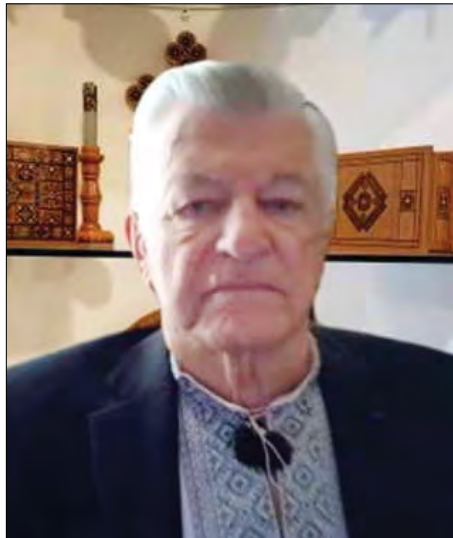
Винахідник у космічній сфері став почесним доктором

ЛьВІВ. – 9 вересня відбулося вручення диплома почесного доктора Українського католицького університету Михайлові Яримовичу, винахідникові у галузі літально-космічних дослідів у США, дійсному членові Наукового товариства ім. Шевченка, почесному членові Товариства українських інженерів у Америці. Його називають українським винахідником, який допоміг ступити на поверхню Місяця.

У 1962 році він приєднався до Національного управління з аеронавтики і дослідження космічного простору. В той час стартувала програма „Аполло“, метою якої була перша пілотована висадка на Місяць. М. Яримович став одним із головних системотехніків проекту.

Згодом почав працювати у Міністерстві оборони США, де брав участь у розробках нових космічних проектів. У 1977 році М. Яримович став віцепрезидентом з питань космічної та оборонної інженерії протиракетних носіїв у компанії Rockwell International. Свою технічну кар'єру закінчив у 1998 році у фірмі Boeing як віцепрезидент з міжнародних технологій.

Відзначаючи вагомий внесок винахідника у космічну галузь ректор УКУ о. Богдан Прах від імені спільноти вручив йому титул почесного доктора УКУ.

Михайло Яримович

Про численні досягнення винахідника у розповіді декан Факультету прикладних наук УКУ Ярослав Припула.

М. Яримович розповів присутнім про своє життя в еміграції, наголосивши, що весь час жив з Україною в серці. Цю любов йому передали батьки. Його тато брав участь у визвольних змаганнях, служив старшиною Української Галицької Армії.

Урочистості завершилися лекцією, в якій науковець розповів про своє бачення еволюції людини.

Відділ інформації УКУ

Шість нових скульптур в УКУ

Скульптура, яка символізує жест „Воздав хвалу“. (Фото: УКУ)

ЛьВІВ. – В містечку Українського католицького університету, на площі Святої Софії-Премудрости Божої, встановлять шість скульптур, які символізують шість жестів, які робить священик, промовляючи молитву на освячення Святих Дарів на Божественній Літургії св. Йоана Золотоустого: Ісус „приймає хліб у свої пречисті і непорочні руки, воздав хвалу і поблагословив, освятив, переломив, дав святим своїм учням“.

12 вересня під час Всеукраїнського фестивалю молоді „Вітер На-Дії“ Митрополит Філядельфійський,

Президент УКУ, який є ідейним натхненником проекту, Борис Гудзяк разом зі скульптором Володимиром Семківим урочисто відкрили уже встановлену скульптуру, яка символізує жест „Воздав хвалу“.

„Шість слів — прийняв, воздав хвалу, благословив, освятив, переломив, дав — це шість жестів, шість етапів нашого життя, бо в Євхаристії хліб і вино перетворюються у Тіло і Кров Ісуса Христа, щоб кожен з нас жив у Христі“, – сказав Владика Борис Гудзяк.

УКУ

Провели розмови про майбутнє церкви

Учасники розмови „УГКЦ 2030“

ЛьВІВ. – Якою є місія християнина на наступне десятиліття? Яким буде майбутнє Церкви у найближчі 30 років? Як стати „сіллю“ землі, аби гідно відповідати на виклики сучасності? Про це в Українському католицькому університеті (УКУ) відбулися розмови „УГКЦ 2030“.

Учасниками дискусії в УКУ стали президент УКУ, Митрополит Філядельфійський УГКЦ в США Борис Гудзяк, ректор УКУ о. Богдан Прах, проректор УКУ, правозахисник Мирослав Маринюк, патріарший економ УГКЦ і голова Антикризисового центру УГКЦ о. Любомир Яворський. Модерував розмову історик, проректор УКУ Олег Турій.

Владика Б. Гудзяк: „Перед нами – майбутнє Церкви, але є дві тисячі років минулого. Є жива неперервана традиція спільноти людей, які зустрілися з Ісусом Христом, у Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Глава нашої Церкви Святослав (Шевчук) разом з єпископами переконаний, що зміни ми мусимо починати з себе. Вертатися до початків, до ядра віри і дивитися на Христа, як приклад нашого життя і душпастирства. Нам слід переступати мовний, етнічний, расовий і класовий бар'єри, так як це робив наш Господь. Ми йдемо на зустріч з усім світом.“

(Закінчення на стор. 17)

Школа протидії сексуальному насильству

ЛьВІВ. – „Гідність дитини як безумовна цінність. Превенція сексуального насильства у церкві та суспільстві“ — таку назву мала школа, яку вперше в Україні організував Центр гідності дитини УКУ для духовенства. 15-16 вересня 44 учасники з усієї України, серед яких троє ректорів духовних семінарій, єпископи та миряни пройшли курс лекцій від фахівців про ефективні інструменти запобігання насилля над дітьми, досвід Церкви у запобіганні сексуального насильства над дітьми, принципи роботи з жертвою та насильником.

Навчання учасники розпочали з благословення президента УКУ Владика Бориса Гудзяка, який також поділився думками про поширення сексуального насильства у світі та звернув увагу на те, що проблеми, які є у США, Німеччині, Італії, Польщі, також можуть бути і в українському суспільстві.

Керівниця Центру гідності дитини Христина Шабат розповіла, що у 2019 році Українська Греко-Католицька Церква оприлюднила послання Синоду Єпископів УГКЦ щодо захисту від різних видів насильства дітей, неповнолітніх і вразливих осіб. Так УГКЦ почала розробляти системний підхід до захисту безпеки неповнолітніх.

УГКЦ стала першою інституцією в Україні, яка починає системно навча-

Ректор Львівської семінарії о. Ігор Бойко та керівниця Центру гідності дитини в УКУ Христина Шабат.

ти тих, хто працює з дітьми у сфері захисту.

Ректор УКУ о. Богдан Прах зазначив, що для нього, як для священика, який служить уже багато років, важливо, щоб представники духовенства мали змогу безперешкодно нести свою місію і працювати без страху.

За два дні школи учасники обговорили понад 10 тем, зокрема спілкувалися про досвід церкви щодо запобігання сексуального насильства над дітьми, та якою є церква дружня до дитини, коли священики готові приймати дітей і вчити їх основ християнської віри.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

ВПЕРШЕ КУПУЄТЕ БУДИНОК?

Відсоткові ставки від:

2.417% APR*

*на кредити з фіксованою ставкою

10% ПЕРШИЙ ВНЕСОК—No PMI

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free:(888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 3/1/2021 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

Meest

ВІДПРАВИТИ ПОСИЛКУ З MEEEST СТАЛО ЗРУЧНІШЕ ТА ПРОСТІШЕ

- › Створи декларацію онлайн за кілька хвилин
- › Оплати і видрукуй наклейку
- › Віддай представнику Meest або FedEx

ДЕТАЛІ ТА
РЕЄСТРАЦІЯ:

us.meest.com/portal

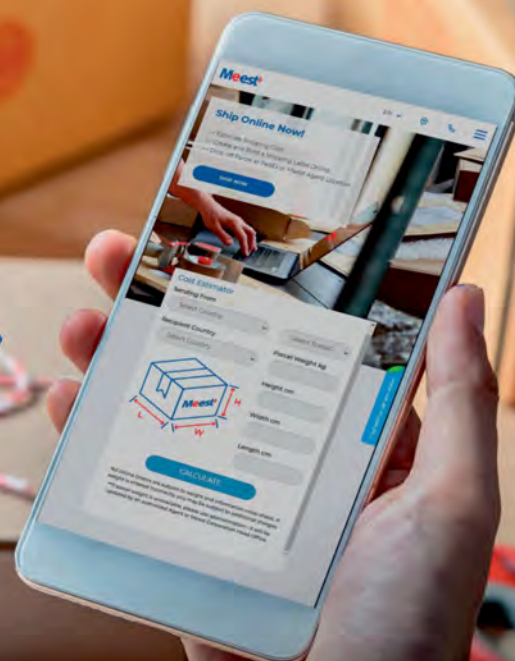
АБО

ВІДСКАНУЙ
QR CODE:

1-800-288-9949
meest.com

NEW

Дует „Мальви“ (Калина і Уляна Лещук) виконує гімн України.

Маленькі суменята з Випані.

Український фестиваль став святом

У попередньому числі „Свобода“ розповіла про 12-ий Український фестиваль у Випані, Нью-Джерсі. На продовження теми на цій сторінці вміщено фоторепортаж редактора Левка Хмельковського про фестивалівні події.

Про Український народний союз розповідають Ненсі і Михайло Богдани та Люба Демітрі.

Люба Демітрі з Українського народного союзу проводить лотерею для гостей. По 100 дол. виграли Марія Шатинська і Жаклін Нордман з Випані, Людмила Сусяк з Кенілворту.

Грає на акордеоні Володимир Сизоненко.

Фестиваль відвідали американські урядовці.

Катерина Братко знайомить з гончарством.

Співають Роман і Зорян Ковбасюки.

Кав'ярня Союзу українок Америки.

Численні гості фестивалю.

Ед Вайт частує сотовим медом.

Інформаційний стенд Спілки української молоді.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Провели дитячий фестиваль народного танцю

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 16 вересня на сцені театру ім. Марка Кропивницького відбувся перший Всеукраїнський дитячий фестиваль народного танцю „Ятранське коло“. Ідея започаткувати такий фестиваль належить керівникові народного хореографічного колективу „Світанок“ Максимові Печененку.

Наш край має міцні театральні традиції. Пів століття тому весь світ порадував вишуканістю українського народного танцю ансамбль „Ятрань“, виступивши на провідних сценах США. З його здобутками, як і багатьох інших мистецьких колективів, можна познайомитись у музеї

хореографічного мистецтва, єдиному в Україні, який діє на Хуторі „Надія“. На жаль, „Ятрань“ припинив своє існування, але його художній керівник, народний артист України Анатолій Кривохижа, ніби продовжуючи традицію, привітав новий фестиваль „Ятранське коло“. Свято підтримав патріарх української хореографії Мирослав Вантух.

На перший фестиваль зібралась майже тисяча дітей з Кропивницького, Долинської, Харкова, Києва, Хмельницького та Полтави.

Фінальний концерт зібрав повну залу глядачів в обласній філармонії і органічно вписався у програму Дня міста, яке традиційно відзначається посеред вересня.

Танцює хореографічний колектив „Світанок“. (Фото: Кропивницька міська рада)

Зустріч з Володимиром Шовкошитним

Директорка Косівської бібліотеки Любов Кабин дарує Володимирові Шовкошитному на згадку портрет Василя Стуса.

Марія Порох

КОСІВ, Івано-Франківська область. – 22 вересня в світлиці Косівської центральної бібліотеки зібралися письменники, члени Клубу інтелігенції, бібліотекарі на зустріч з відомим українським поетом, прозаїком, кінодраматургом, видавцем Володимиром Шовкошитним.

Голова Косівського осередку Спілки письменників Василь Шкурган представив гостя і розповів про багатогранність особистості В. Шовкошитного, його насичене творче і громадське життя, плідну державну і політичну діяльність.

Він народився 16 липня 1956 року в селі Світанок на Київщині, здобув вищу освіту, працював у тайговій експедиції в Хабаровському краї Росії, був начальником зміни Чорнобильської АЕС, керівником групи ліквідації наслідків аварії, президент Всесоюзної організації „Союз Чорнобиль“, а з грудня 1991 до 2003 року президентом Міжнародної організації „Союз Чорнобиль“.

За освітою – геофізик, інженер теплоенергетик-атомник, літератор, політолог. Доктор філософії, професор катедри політології Міжнародної кадрової академії, почесний професор Університету Південної Флориди, учасник усіх Майданів

Водночас він визначна постать в

літературі, активний перекладач, редактор, видавець і літературний критик. Очолює видавництво „Український пріоритет“, де вийшло понад 300 книг прози, поезії, публіцистики, наукової літератури. Сам написав 25 книг прози і поезії, сценаріїв художньо-публіцистичних фільмів, став лавреатом багатьох премій.

Яскравим, цікавим, насиченим багатьма фактами був виступ В. Шовковитного. Він ділився з присутніми спогадами про перепоховання відомих борців за волю України – Василя Стуса, Олекси Тихого та Юрія Литвина з Пермських таборів в Україну, про зустрічі та розмови з Левком Лук'яненком.

Кожний факт В. Шовковитний підсилював своїми поетичними рядками, що знайшли вдячний відгук у серцях присутніх.

Письменник презентував свої твори та різноманітну українську літературу видавництва „Український пріоритет“, а саме твори Ольги Сльоновської, Леся Качковського, Аліка Гомельського, Сергія Федака, які можна було придбати.

На завершення розмови зі словами вдячності виступила директорка Косівської бібліотеки Любов Кабин, яка подарувала гостеві на згадку портрет Василя Стуса, та голова Союзу українок Анна Богдан, яка вручила квіти дружині В. Шовкошитного.

Приготували рекордний медовик

КИЇВ. – Міжнародне об'єднання жінок Business Woman Club до своєї річниці організувало 24 вересня з'їзд, в рамках якого провели соціальні активності. Учасницями Business Woman Club є власники і перші особи середнього і великого бізнесу, політикині, дипломатки. У цьому році клуб об'єднав світових партнерів країни, висадивши понад 15 млн дерев. На з'їзді склали медовий торт із 50 коржів по одному метру та 50 літрів вершкового крему, встановивши рекорд.

Представники Книги рекордів України зафіксували висоту виробу: 27 сантиметрів та ширину 120 сантиметрів. Business Woman Club – це закритий жіночий бізнес-клуб, який об'єднує успішних жінок зі сфери бізнесу для консолідації, розвитку, співкування та співпраці.

Українформ

Жінки складають медовий торт. (Фото: Українформ)

Патріотичну акцію присвятили Лук'яненку

Учасники Всеукраїнської національно-патріотичної акції ім. Левка Лук'яненка. (Фото: „Дозір Крук“)

БАТУРИН, Чернігівська область. – В місті відбулась Всеукраїнська національно-патріотична акція ім. Левка Лук'яненка „Народжений бути вільним“, повідомив співзасновник ніжинської громадської організації „Дозір Крук“ Максим Вертюк.

Акція з 23 по 26 вересня зібрала понад 140 учасників і гостей із різних областей України. Вони мали зустрічі з ветеранами українсько-російської

війни (зокрема, політв'язнем Миколою Ляховичем), дізнавались більше про борців за незалежність України, переглядали документальний фільм, грали в історичну гру, слухали тематичні лекції та концерти відомих на передовій музикантів і співаків Христини Панасюк та Дениса Степаненка, ходили на екскурсію в БатуриНСьку фортецю.

Українформ

ПОЗИКИ НА ЖИТЛО *від**

2.250% RATE   **2.347%** APR**

Federally insured by NCUA

*Mortgages available only for the following owner-occupied properties: single family residences, qualified condominiums, or multi-family structures with no more than four units and up to 80% LTV. Mortgages with down payments as low as 5% (up to 95% LTV) are available only for the following owner-occupied properties: single family homes and multi-family structures up to 2 units and will require private mortgage insurance (PMI). Subject to approval of application. **The stated Annual Percentage Rates (APRs) are all based on \$100,000 mortgages, except for the Fixed Rate Jumbo Portfolio Mortgages which are based on \$484,350 mortgages. For example, a \$100,000 10 Year Fixed Rate Purchase mortgage with an 80% LTV will have a 2.347% APR and the repayment schedule will be 120 monthly payments of approximately \$931. Monthly payment amount does not include any property taxes, and/or insurance premiums; the actual payment will be greater when such items are included. Mortgages available only to members and only in designated geographic locations. All Selfreliance FCU loan programs, rates, terms and conditions are subject to change at any time without notice. Offer may be withdrawn at any time. Subject to approval of application. Please call our mortgage department toll free at 1.888.222.8571x283 for current offers, rates and terms.

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

SELFRELIANCE.COM

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656 136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067 302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108	773-589-0077 847-359-5911 630-307-0079	734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106 558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306 60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981	973-373-7839 201-795-4061 973-887-2776	26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091 11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212-3059 7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322	586-757-1980 313-366-0055 248-487-0330
--	--	--	--	---	--

НОВІ ВИДАННЯ

Вийшла книга з 1827 року

Д-р Анатолій Чабан з книгою Михайла Максимовича.

Левко Хмельковський

Українські пісні видані М. Максимовичем. Укладачі А. Ю. Чабан, Т. С. Калиновська. Фотокопія з видання 1827 року. Черкаси. „Вертикаль“, 2019. 310 стор.

У анотації сказано: „Пропонована книга – унікальна. Адже це перше наукове видання українських народних пісень. Їх зібрав, записав, а потім і видав наш знаменитий земляк Михайло Максимович. Збірку високо оцінили і зацікавилися передмовою М. Максимовича багато відомих діячів та науковців, серед них і Т. Г. Шевченко, у власній бібліотеці якого були збірники М. Максимовича“.

Книга незвичайна і змістом, і право-

писом, і шрифтом. Коли вони з'явилася, Тарасові Шевченкові 13-ий минуло, а Олександр Пушкін мав жити ще 10 років. І тоді до друкарні Августа Семена у Москві при Медично-хірургічній академії приніс майбутню книжку „Малоросійськія песни“ 23-річний М. Максимович, магістр природознавства, майбутній професор Московського університету, а згодом ректор і професор університету в Києві.

Дозвіл друкувати книгу дав надвірний радник проф. Іван Снегирьов.

До збірки пісень М. Максимович написав велику передмову, яка сприймається як окреме наукове дослідження. З нього виникає неспростовне тлумачення різниці між пісенним

(Закінчення на стор. 17)

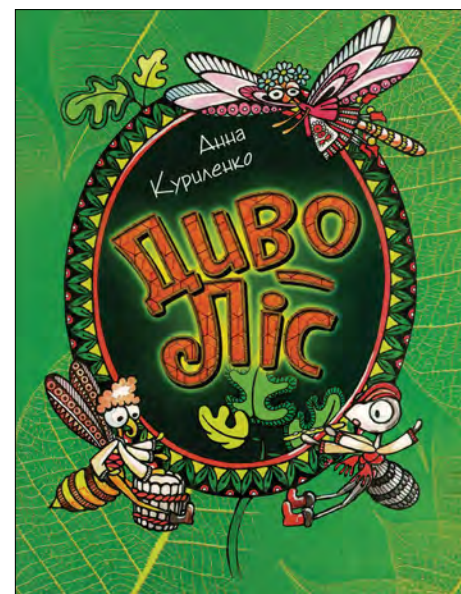
Подорож до Диво-лісу

Левко Хмельковський

Анна Куриленко. „Диво-ліс“. Черкаси. Видавець Чабаненко Ю. А. 2021. 40 стор.

У „Свободі“ 24 червня вже була розповідь про конкурс-фестиваль „Симфонія родини“, який в останні дні травня провела в Черкасах талановита співачка, акторка, поетеса Анна Куриленко, засновниця творчої дитячої студії „Рапсодія“. Вона розповіла: „Я довго шукала назву для студії, а потім згадала про творчий доробок композитора Мирослава Скорика. Серед його творів є „Карпатська рапсодія“. У нашій назві виділено слово „Дія“, бо саме дія приводить до результатів“. У конкурсі-фестивалі взяла участь 21 родина з Черкас та інших міст України.

Майже одночасно з конкурсом побачила світ книжка А. Куриленко „Диво-ліс“ – театралізована розмальовка для молодших дітей та їхніх батьків. Дійові особи у п'єсі: лікар Богомол, радіоведучий Цвіркун, художниця-кравчиня Бабка, народні майстри Мурахи та Павучки, пекарі Жучки, народні цілительки Бджілки, молоді дівчата Мушки-щебетушки, юні чарівниці Метелики, а також ворожі сусіди Терміти. У Диво-лісі панувало гасло: „Гуртом усі співаємо, друзів величаємо“, аж з'явилися з ворожої країни Терміти, які побачили, що тут родючі землі, навчені та виховані діти, вишиванки і червоні чобітки, розмальовані хатки. Терміти вирішили: „Ми заберемо їхні воло-

діння, натомість пустимо своє коріння“.

Але мешканці Диво-лісу приготували особливий квітковий розчин і коли Терміти його скуштували, то перетворилися на милих світлячків. Висновок у байці: „Не варто зазіхати на життя чужого, якщо доволі маєш клопоту свого! Від жадібності й злості ніхто не був щасливий! Навчися краще бути щирим! Шануй сусіда, родича та свою землю, живи своє життя розумно, даремно!“

Звісно, є натяк на сучасні події, але є й заклик до мирного сусідства.

У книжці вміщено малюнки Лідії Солодар, якій авторка присвятила книжку, а також композиторів Сергієві Кулиничу і чоловіку лікарю Андрієві Левченку, з яким виховує трирічну Соломію.

Відроджується українська поезографія

Левко Хмельковський

Віктор Олексенко. „Космічні вібрації. Поезографія“. Черкаси. Видавець Олександр Третьяков. 2021. 72 стор.

У черкаському видавництві Олександра Третьякова художник-поет Віктор Олексенко подарував мені свою щойно видану книжку „Космічні вібрації“. Я не помилився: Віктор Олексенко одночасно поет і художник, захоплений поезографією, або зоровою поезією. У цьому рідкісному жанрі вийшла вже друга його книжка. Перша „Доктрина серця“ побачила світ 1999 року в Києві.

В СРСР, де в літературі панував так званий соціалістичний реалізм, поезографія була заборонена і переслі-

дувана, як прояв ворожого пролетарської культури формалізму.

Зоровою поезією чи поезографією захоплювалися її головний надхненник Михайль Семенко, Микола Холодний, Володимир Лучук, Микола Мірошніченко, Анатолій Мойсієнко, Іван Іов, Микола Сорока, але читачі не знали цих їхніх творів.

Після відновлення незалежності України 1991 року письменники можуть вільно творити у царині зорової поезії. 1991 року була створена група українських паліндромістів, у 1998 році київський графік Володимир Чупринін заснував часопис „Зрима рима“. У Львові виникла ПУП – Планетарна управа паліндромії, яку очолив Іван Лучук. Паліндром – словосполучення або віршований рядок, що однаково читається в обох

Голодомор

напрямах (зліва направо і справа наліво).

Творчим покликанням Віктора Олексенка стала поезографія. Про нього писав професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького відомий літературознавець д-р Володимир Поліщук: „Практично кожне слово в Олексенкових творах – окремий образ, образ-символ, а кожна фраза чи поетичний рядок – певна система образів-символів, своєрідна оркестра, в якому кожен образ має свою „партію“, але ж і в загальну мелодію рядка (фрази) вливається гармонійно чи дисгармонійно, залежно від авторського задуму (а, мабуть, ще й від авторського чуття, бо твори В. Олексенка сприймаються передовсім на рівні чуттєвості, а вже потім міркуеш, чим викликано саме таке відчуття)“.

Манія величі

Завідувач кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури д-р Олександр Федорук відзначив національне значення поезографії В. Олексенка: „Черкаський ідальго Віктор Олексенко пам'ятає про своє походження, про рідну черкаську землю, як пам'ятав про неї Едуард Гудзенко, як про неї пам'ятав Василь Симоненко – і в цьому моральному „коловороті“ ця пам'ять обнадійливо вартісна для просторового причинного зіткнення „наше минуле переростає в наше майбутнє“.

Едуард Гудзенко (1938-2006) був першим вчителем малярства В. Олексенка, котрий потім вчився в Одесі та Львові. Мистець був учасником 60 виставок в Україні, а також 10 виставок у Швейцарії, Польщі, Угорщині, Німеччині.

Егоїсти

Кордоцентризм. Світлій пам'яті Василя Стуса

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулися загальні збори ЦУКА

Орися Бурдяк

КЕРГОНКСОН, Нью-Йорк. – Загальні збори Централі українських кооператив Америки (ЦУКА) відбулися 9-11 вересня на Оселі УНСоюзу „Союзівка“. 35 учасників з дев'яти українських кредитивок у США з'їхалися на цю 40-ву з черги конференцію і звітнo-вoбopчi збopи.

Учасників конференції привітав голова ЦУКА Андрій Горбачевський. Після вступних заваг присутні провели розмову по Zoom з Іваном Вишневецьким, заступником управителя проєкту „Кредитування сільськогосподарських виробників (КЕП)“ агентства USAID в Україні. Було обговорено статус реформи законодавства стосовно кредитних спілок в Україні та як ЦУКА може забезпечити професійну підтримку та допомогу в завершенню потрібної реформи.

Демограф д-р Олег Воловина вияснив зміни у розповсюдженні українців по штатах США та вплив „четвертої хвилі“ імігрантів на цей процес. Учасники ознайомилися із черговим виданням д-ра О. Воловини „Атлас українців у США“.

Конференцію завершила дискусія на тему зв'язків з громадою в українсько-американській діаспорі. Панель складався з громадських представників: СУМ – голова Крайової управи в Америці Леся Гаргай, Пласт – голова Крайової старшини США Андрій Козак, „Разом“ – президент УККА Дора Хомяк, УНІС – ексекютивний віце-президент Михайло Савків молодший, УНСоюз – головний фінансовий директор/скарбник Рома Лісович, СУА – президент Наталія Павленко.

11 вересня відбулися загальні збори ЦУКА. Звітували директори і голови комітетів та обрано нову управу на 2021-2022 роки.

Голова ЦУКА А. Горбачевський звітував про свою праці протягом минулого року, президент Орися Бурдяк звітувала про працю канцелярії ЦУКА.

У 2021 році святкують своє 70-ліття Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч“ Нью-Йорк та Українська федеральна кредитова спілка „Самопоміч“ (Чикаго).

На чергову каденцію 2021-2022 років обрано такий склад управи і комітетів:

Екзекутивний комітет: А. Горбачевський (СУМА Йонкерс) – голова; Богдан Курчак („Самопоміч“, Нью-Йорк) – заступник; Юрій Стахів („Самопоміч“, Нью-Інгланд) – секретар. Члени: Віталій Кутний („Самопоміч“,

Чикаго) і Анатолій Мурга („Самопоміч“, Філядельфія).

Члени Ради директорів: Мотря Годованець („Самопоміч“, Питсбург), Олена Данилюк („Самопоміч“, Мишиген), Богдан Захарчишин („Українська“, Рочестер, Н. Й.), Стефан Качурак (Українська національна, Н. Й.), Михайло Левко („Нова“, Кліфтон, Н. Дж.), Орест Ліщинецький („Самопоміч“, Клівленд), Петро Хархаліс („Самопоміч“, Балтимор).

Ревізійна комісія: Орест Темницький („Самопоміч“, Н.Й.), Богдан Вруський („Самопоміч“, Чикаго) і Олена Данилюк („Самопоміч“ Мишиген).

Номінаційна комісія: Андрій Виг-

Учасники загальних зборів Централі українських кооператив Америки.

Громадські представники, які брали участь у дискусії на тему зв'язків з громадою (зліва): Михайло Савків молодший, Леся Гаргай, Андрій Козак, Дора Хомяк, Рома Лісович, Наталія Павленко.

нанський („Самопоміч“, Мишиген), Ярослав Завійський (Українська національна, Н.Й.), Маруся Колодій („Самопоміч“, Філядельфія), Віталій Кутний („Самопоміч“, Чикаго), Юрій Стахів („Самопоміч“ Нью-Інгланд).

Статутова комісія: Роман Козицький (СУМА Йонкерс), Роман Петик („Самопоміч“, Філядельфія), Нуся Вох-Керда („Самопоміч“, Балтимор).

О. Бурдяк обрано президентом ЦУКА.

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS APPLICANTS FOR EXECUTIVE POSITIONS

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect a President/CEO and Board of Directors among others and subsequently appointments will be made to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO.

Applicants should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA. Individuals appointed to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO will be members of the Board of Directors.

All applicants must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the applicant's detailed Resume must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President
2200 Route 10
PO Box 280
Parsippany, NJ 07054

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!

973-574-8800

Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

СПОМИН

Відійшов з життя Ярослав Марушечко Помер Юрій Олійник

Ярослав Стех

Справжня ідейність у практиці виявляється в належній освіті, яка допомагає стати повноцінною і вартісною для себе і цілого суспільства. Ці високі цінності з повною посвятою і жертвенністю застосував у своїй педагогічній праці талановитий вчитель Ярослав Марушечко, який народився 15 лютого 1935 року в селі Корениці Ярославського повіту, де споконвіку жили його предки. До війни його батьки, Максим і Софія, займалися сільським господарством. Весною 1947 року під час операції „Вісла“ сім'я Марушечків була виселена на понімецькі землі. Я. Марушечко вчився в педагогічному ліцеї у Бартошицях, у Вищій педагогічній школі в Гданську, де у 1959 році отримав звання магістра.

Я. Марушечко був не тільки одним із багатьох визначних математиків, істориків, краєзнавців, але й великим українським патріотом і організатором культурно-освітнього життя, брав участь в організації пунктів навчання української мови. Відійшов

Св. п. Ярослав Марушечко

на пенсію 6 жовтня 1993 року й з повною посвятою працював на громадській ниві. У Бартошицях був співорганізатором перших „Маланок“, які були концертами української пісні. За свого життя він зробив величезний в повній мірі недооцінений внесок в українському шкільництві і вихованні в складних умовах розпорошеного українського населення у Польщі.

11 вересня 2021 року його не стало серед живих. Хто його знав, той без перебільшення з великим болем пережив його смерть як нашу національну втрату.

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

THE UKRAINIAN MUSEUM – DIRECTOR

The Ukrainian Museum in New York is accepting applications for the full time Museum Director position, to guide the Museum through the next phase of its growth and development. The Director provides dynamic leadership and is responsible for policymaking, planning, organization, staffing and operations at the largest Ukrainian museum in the U.S. dedicated to acquiring, preserving, exhibiting, and interpreting articles of artistic or historic significance to the rich cultural heritage of Ukrainians. Reporting to the Board of Trustees, the Director oversees an annual budget of over \$1 million and a staff of full and part time employees. The successful candidate will be a strategic thinker capable of seeing the "big picture" and concentrating on long range goals while simultaneously ensuring the seamless day-to-day operation of the Museum.

Key responsibilities include:

- Establishes initiatives, exhibitions, and publications to fulfill the mission of the Museum and increase its local, national, and international prominence.
- Oversees and participates in fundraising and development activities.
- Directs the Museum's operations including marketing, education, finance, external communications and staffing.

Qualifications – the ideal candidate will have:

- Graduate Degree in Art History, Museum Studies or a related field;
- Knowledge and understanding of art and the art world, including Ukrainian art, geography, history and culture, both in the diaspora and Ukraine;
- Experience in a museum or nonprofit organization with a minimum five years at a supervisory or senior managerial level;
- Knowledge of standards and best practices for museums, non-profits or similar organizations;
- Demonstrated excellence in writing and public speaking;
- Fluency in English and Ukrainian.

Salary commensurate with experience. Benefits offered.

Application Instructions:

Please submit resume and cover letter including salary requirements to searchcommittee@ukrainianmuseum.org or mail to:

The Ukrainian Museum, Attn: Search Committee,
222 East 6th Street, New York, NY 10003

Resumes will be reviewed on a rolling basis. No phone calls please.

The Ukrainian Museum is an Equal Opportunity Employer.

Оксана Герасименко

З глибоким смутком сповіщаємо, що у Сакраменто відійшов у вічність Юрій Олійник, композитор, піаніст, педагог, музично-громадський діяч, закордонний член Національної спілки композиторів України, який все своє життя віддав служінню мистецтву. Ю. Олійник належав до тих талановитих людей, які складають еліту будь-якого суспільства. Як і більшість політичних емігрантів з України, він ніколи не забував про своє походження і все своє життя докладав зусиль, щоб про існування нині незалежної України, а ще десятиліття тому складової СРСР, знали і пам'ятали у світі. Його активна виконавська, педагогічна, музично-громадська діяльність, а зокрема, композиторська творчість є яскравим підтвердженням вірного служіння своєму народові. Твори Ю. Олійника – це справжня музика, емоційно-зворушлива, написана талановито і майстерно, що ставить його в ряд з визначними українськими композиторами нашого часу.

Народився Юрій Олійник 1 грудня 1931 року в Тернополі, у родині відомого українського правника Олексі Олійника та Наталії Фуртак. Його першою вчителькою гри на фортепіані була Ірина Крих – видатна піаністка і педагог, згодом професор Львівської державної консерваторії ім. Миколи Лисенка.

У повоєнні роки, переслідувана радянською владою, родина Олійників була вимушена емігрувати спочатку до Австрії, а згодом до Німеччини, де Ю. Олійник продовжив своє навчання. З 1946 по 1948 роки його вчителем був визначний український піаніст Роман Савицький, а з 1949 по 1950 рік він навчався у відомого піаніста Франца Вагнера (Берхтесгаден, Баварія).

У 1950 році Ю. Олійник разом з батьками та сестрами переїхав до США. Там він здобув вищу музичну освіту у Клівлендському музичному інституті в класі відомого американського піаніста Артура Лессера (ступінь бакалавра, 1956) та у Кейс Вестерн Резерв Університеті по музикології (ступінь магістра, 1959). Окрім власних творів, творів класиків та сучасних композиторів, у своїх концертних виступах на американському континенті Ю. Олійник завжди виконував музику Василя Барвінського, Станіслава Людкевича, Миколи Колесси, Віктора Косенка, Левка Ревуцького, Романа Савицького.

Свою педагогічну діяльність провадив у Клівлендській школі „Сеттлмент“ (1956-1959), Музичній консерваторії Сан-Франциско (1960-1967), Каліфорнійському університеті (1985-1987, 1990-1993) та в Америкен рівер коледжі у Сакраменто – адміністративній столиці Каліфорнії (викладав курс „Основи теорії музики“ та „Введення в музику“, 2000-2015), а також постійно працював з учнями приватної музичної студії з класу фортепіана.

Композиторський талант Ю. Олійника проявився ще під час навчання в університеті, коли були

Св. п. Юрій Олійник

написані його перші серйозні твори, зокрема, це „П'ять спонтанних танків для фортепіано“ (1959), які неодноразово виконувала відома піаністка Оксана Рапіта у Львові. Згодом Ю. Олійник написав фортепіанну „Фантазію для лівої руки“ (1962), „П'ять етюдів для фортепіано“ (1969). Серед опусів, які сам композитор відзначав у своїй творчості – тричастинна „Соната для фортепіано“ (1977), „Концерт для фортепіано з оркестром „Обрядовий“ або „Ритуальний“ (1988) та „Концерт для кларнета з оркестром“ (2005).

У творчому доробку композитора – низка камерних інструментальних та вокально-інструментальних творів, а також збірник дитячих п'єс для фортепіано, написаний на основі українського народного мелосу. У 1975 році в Нью-Йорку „Героїчна пісня“ Ю. Олійника на слова Олександра Олеся (для баритона і фортепіано) здобула перемогу на конкурсі ім. Лариси Целевич.

В останні десятиліття свою композиторську творчість Ю. Олійник зосередив на написанні музики для бандури, чому сприяла плідна співпраця з дружиною – відомою бандуристкою, заслуженою артисткою України Ольгою Герасименко-Олійник, яка не лише стала музою композитора, його ідейним супутником у житті, а й доклала чималих зусиль до друку та видання творів композитора.

Музика Ю. Олійника не лише збагатила навчально-педагогічний і концертний репертуар бандуриста, а й стала зразком нового оригінального композиторського мислення у творчості для бандури.

Ю. Олійник був активним громадським діячем, одним із засновників Товариства збереження української спадщини Північної Каліфорнії (1982), яке очолював протягом багатьох років, а також Українського академічного товариства Каліфорнії. З 1996 року був членом Історичного радного комітету при департаменті освіти Каліфорнії. Разом з дружиною вони систематично проводили лекції-концерти в школах, коледжах, університетах, де знайомили американців з історією та музичною культурою України. Безцінним доробком у справу українознавства стало видан-

(Закінчення на стор. 17)

Провели розмови...

(Закінчення зі стор. 9)

Сьогодні ми покликані відновити свою місійність”.

Ректор о. Богдан Прах: „Дуже часто ми асоціюємо церкву з єпископами, священниками, а вірні — наче поза нею. Христос створив Церкву, не думаючи про те, що він хоче творити нову аристократію за світськими мірками. Для мене аристократами духа церкви є блаженні мученики і провідники, які у свій час показали приклад нам усім у витриванні віри, будучи гнаними, скитаючись по сибірах і тюрмах. Такої аристократії хоче Христос. Кожен вірний є членом Церкви. Саме вірні задають тон церкві, створюють структуру, а отже керує не тільки ієрархія”.

Патріарший економ о. Любомир Яворський: “Свідчити. Служити. Спілкуватися — не просто три слова, а методологія, за якою жив і живе Український католицький університет. Думаю, що цю методологію можна накласти на всі християнські спільноти і церкву загалом.

Сучасна людина охоче слухає

свідків, ніж вчителів. А якщо вона таки слухає вчителів, то слухає їх, тому що вони є свідками.

Християнство — це не ідеологія чи набір правил і порядків, як досягнути вічності. Християнство — це конкретний вияв любови. І ця любов не може бути закрита в собі, нею треба дітися, вона має бути дією, служити. Тож, маємо вчитися ділитися дарами, які отримуємо. Найбільше людина зцілюється не коли просить виключно за себе, але за когось”.

Мирослав Маринович: „Спробуймо не думати про доктринальні речі, спробуймо любити один одного, і тоді церкви стануть ближчими, а, може, колись і об'єднаються.

Сьогодні ми часто чуємо від наших західних партнерів, що питання корупції є перешкодою прийняти Україну в європейській структурі. Я мрію, що Всеукраїнська рада церков прийме на своєму засіданні рішення про те, що всі християнські конфесії, а також юдейська і мусульманська спільноти, в один момент візьмуться за корупцію в Україні. Уявіть, яким би був потужним ефект! Це наше спільне поле, і воно буде оброблене тоді, коли всі грядки будуть прополені.

Наукову конференцію...

(Закінчення зі стор. 8)

ський. Він розповів про літургійний спів Супральної обителі в контексті культурних впливів Візантії, Риму та Києва.

На закінчення учасники конференції посадили дуб у Саксонському парку Супрасля на честь проф. І. Сковчиляса. Літургію і Парастас очолив о.-ректор Б. Прах у костелі Пресвятої Богородиці Королеви Польщі.

Помер Юрій Олійник

(Закінчення зі стор. 16)

ня ними книги-довідника про Україну.

У 1999 році, за особистий внесок в українську культуру і популяризацію української музики в світі, Ю. Олійник був нагороджений Почесною грамотою Кабінету міністрів України, а у 2008 році орденом „За заслуги“ III ступеня за вагомий внесок у популяризацію історичних та

53-річний професор Українського католицького університету, автор понад 250 наукових праць, історик Ігор Сковчиляс помер 20 грудня 2020 року від коронавірусної хвороби. Він був завідувачем катедри історії УКУ, фахівцем українсько-польської тематики, ініціатором дослідження складних тем щодо українсько-польського протистояння у роки Другої світової війни, зокрема Волинської трагедії.

Відділ інформації УКУ

сучасних надбань України у світі. У 2011 році Міністерство закордонних справ України нагородило Ю. Олійника Почесною відзнакою III ступеня за значний особистий внесок у збереження і розвиток українського музичного мистецтва, зміцнення українсько-американських відносин, утвердження позитивного іміджу України у світі.

Вічна і світла пам'ять! Хай душа Його спочине у Царстві небесному.

Львів

ПОСТАТІ

Твори пережили майстра

Анатолій Шорохов

Іван Кочерга з'явився на світ 6 жовтня 1881 року в Російській імперії, на Чернігівщині. Позаяк батько був залізничним службовцем, то дитинство малюка промайнуло на колесах потягів. Друзями йому стали книги: він був справжнім романтиком, мріяв про екзотику, далекі краї і ще більш далеке минуле.

Однак життя обмежило простір І. Кочерги: воно пройшло в трикутнику міст – Чернігів, Житомир, Київ. Працював чиновником в різних установах, а ввечері, після роботи, писав п'єси і театральні рецензії. Перша п'єса із романтичною назвою „Пісня в келиху“ з'явилась в 1910 році і була присвячена подіям в середньовічній Німеччині. І. Кочерга став „Кочергиним“, писав російською мовою, але його п'єси в театрах майже не ставили. Однак він продовжував писати.

Після 1917 року звернувся до минулого України. В його душі загорілася любов до рідної землі, напоєної „кров'ю вільного сміливого народу“. Про що й сказав у першій п'єсі, написаній українською мовою „Фея гіркого мигдалю“ (1925 рік).

З цього часу Іван Кочерга став українським драматургом. Він написав 30 п'єс, але прославився лише історичною тематикою. Три драми „Алмазне жорно“, „Свічине весілля“ і „Ярослав Мудрий“, в яких постають різні періоди історії України, – то вершина його творчості. Колись вивчали їх в школі, детально розбирали героїв та їхні вчинки, а нині – в сучасній Україні, школярі, в цьому відношенні, обділені. І. Кочергу потіснили заборонені раніше автори – представники діяспори, „шістдесятники“. І на те є свої причини.

І. Кочерга писав не тільки про минулий час, в зображенні якого він був дійсно майстром. В нього є і „Майстри часу“, комедія, яка пронизана патосом „соціалістичного будівництва“. Герої її, начебто, випереджають час. Хоча, насправді, опинились в

Іван Кочерга

минулому – в лабетах справжньої рабовласницької деспотії. Вони хвалять систему, але не можуть вийти з неї, діяти за своєю волею, на свій розсуд.

Письменник Юркевич, який так і не зміг виїхати за кордон, говорить, що коли „партія поглинає“ все, „тоді це не воля, а насильство“. Відчувається, що словами Юркевича говорить сам І. Кочерга, хоча й робить вигляд, що засуджує свого героя. Він, як і інші представники так званої „гнилої інтелігенції“, прогинається під систему, бо інакше – Соловки або могила в якомусь лісі. Не витримує навіть гофманівський типаж – „диявол“ Карфункель: він гине в фіналі твору. Але сатана не загинув. В СРСР була встановлена диктатура Сталіна. В цьому – трагедія багатьох українських мистців, як і самого І. Кочерги, котрий не пережив тирана (драматург помер у 1952 році). Але пережили твори майстра. І вони – „докази того, що український творчий дух“ виявився могутнішим „від всевладного Хама-держиморди, від всюдисущого советського жандарма“ (Цитата: Іван Кочерга. Українська мала енциклопедія).

Вийшла книга...

(Закінчення зі стор. 14)

світом українців і росіян, яких тепер в Росії прагнуть об'єднати в єдиний народ. М. Максимович писав: „Навряд чи якась країна може назватися такою ж пісенною, як Малоросія: там кожна пора року, кожне заняття до сільського побуту і родинності віднесені, супроводжуються особливими піснями“.

І далі: „В російських піснях виражається дух покори своїй долі, який з готовністю їй підлягає. Росіянин не зник брати діяльну участь у змінах життя, тому він так здружився з природою й любить змальовувати її, часто прикрашаючи, бо тільки тут може вільно вилитися його душа. Він не прагне передати у піснях обставини реального життя, але навпаки хоче ніби відділитися від усього існуючого і, затуливши вухо рукою, хоче загубитися у звуках. Російські пісні позначаються глибокою зажуреністю, сумом, відчаєм забуття.

У малоросійських менше такої розкоші та протяжності. Вони, як вияв

боротьби духа з долею, позначаються пристрасною, стислою твердістю і силою почуття, а також природністю вислову“.

Збірка складається з чотирьох книг. У одній є думи, а остання – це обрядові пісні. Для того часу та й нині, цікавим є словник, у якому подається переклад українських слів не тільки російською, а й польською та сербською мовами. У примітках наведено численні пояснення до змісту пісень.

Укладач д-р Анатолій Чабан написав до книги три статті. У першій „Пісенні скарби Середньої Наддніпрянщини“ він розкриває сутність проблеми української пісенності, пише про дослідників української пісні та популярних сучасних виконавців. У другій статті він полемізує з академіком П. Поповим, який у 1962 році вже видав збірку М. Максимовича, обстоюючи спорідненість російської та української пісенних культур. Третя стаття присвячена постаті М. Максимовича та вшануванню його пам'яті в Україні.

Співукладачкою А. Чабана була головна редакторка газети „Черкаський край“ Тетяна Калиновська.

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna@optimum.net

DNIPRO LLC.
Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776
CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543
PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Передали в музей пам'ятний знак

ПРАГА, Чеська Республіка. – 16 вересня голова Товариства „Опір Західної України” і меценат пам'ятних знаків в Україні Олег Павлів урочисто передав в Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери пам'ятний знак, присвячений Василю Бойдунику та його синам – прикарпатським борцям за волю і соборність України Юліану й Ярославу Бойдуникам.

У 2017 році на сесії Оболонської сільської ради Долинського району Івано-Франківської області прийнято рішення про надання дозволу О. Павліву з ініціативи та за кошти Товариства „Опір Західної України” урочисто відкрити біля садиби В. Бойдуника та його синів, що на Оболоні, присвячений їм пам'ятний знак.

(Закінчення на стор. 19)

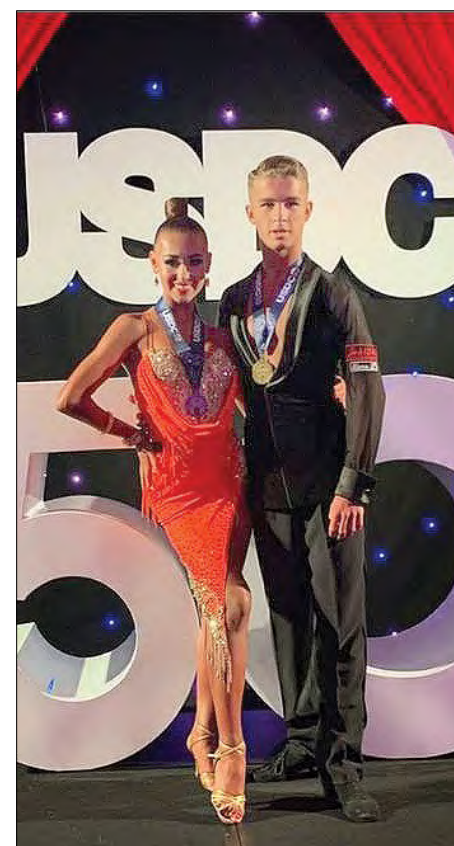

Урочисте передання в Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери пам'ятного знаку, присвяченого Василю, Юліану, Ярославу Бойдуникам за участі Олега Павліва, Ярослава Коретчука, о. Ігоря Пелехатого та Мирослава Бойчука.

Українець переміг у чемпіонаті США

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – На початку вересня у Маямі, Флориди, відбувся відкритий чемпіонат США з танцювального спорту, в якому брали участь спортсмени з 25 країн світу. Україну представляв і отримав перемогу студент Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. Володимира Винниченка Максим Родіонов зі своєю партнеркою Дариною. Він – майстер спорту України, дворазовий чемпіон України, володар кубка України, чемпіон Італії, Англії, чотириразовий чемпіон США, нині готується до чемпіонату світу 2022 року.

Максим Родіонов зі своєю партнеркою Дариною. (Фото: ЦДПУ)

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS CANDIDATES FOR ITS NEW CORPORATE GOVERNANCE STRUCTURE

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect the following:

**President/CEO
Board of Directors
Audit Committee
Fraternal Advisory Board**

Candidates should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA.

All candidates must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the nominee's detailed Resume and a short statement as to why the nominee would be an excellent candidate must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President
2200 Route 10
PO Box 280
Parsippany, NJ 07054

UKRAINIAN SISTERS

THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency
☎ 631-764-5388
631-727-2880
✉ Ukrsistersag@gmail.com

Передали в музей...

(Закінчення зі стор. 18)

Виготовленому в 2018 році й готовому для урочистого відкриття пам'ятному знаку протягом трьох років перешкоджала бюрократична тяганина в кабінетах виконавчої влади сьогодні вже ліквідованого Долинського району Івано-Франківської області. О. Павлів вирішив передати на зберігання пам'ятний знак в Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби ім. С. Бандери, який завдяки жертвовному і професійному директору Ярославу Коретчуку опікується збе-

реженням історії життя й діяльності борців за волю і соборність України.

Окрім О. Павліва та Я. Коретчука, урочисту подію відвідали голова Фондації „Свята Унія“ ім. Блаженого Священномученика Григорія Хомишина, настоятель Церкви Пресвятого Серця Христа Чоловіколюбця і Блаженних Священномучеників Єпископів Григорія Хомишина, Симеона Лукача та Івана Слезюка о. Ігор Пелехатий і директор Студії документального кіно Мирослав Бойчук, який зафільмував з уст О. Павліва і нащадка родини Бойдуників історію життя й діяльності братів-націоналістів Бойдуників.

О. Павлів зазначив на урочистій

події: „Члени ОУН Ю. та Я. Бойдуники були племінниками мого прадіда Теодора Бойдуника, тож для мене – нащадка родини українських націоналістів Бойдуників увічнення їхньої пам'яті – прямий обов'язок перед родиною, Богом і Україною“.

Більше про закатованого в Дем'яновім Лазі члена ОУН й борця і мученика за волю і соборність України Ю. Бойдуника та члена ОУН і засновника Пластової оселі „Вовча

тропа“ (Нью-Йорк, США) Я. Бойдуника можна дізнатися з наукових розвідок О. Павліва, надрукованих в книгах, наукових збірниках з конференцій і часописах в Україні й у діаспорі за кордоном, а також з наукових розвідок інших відомих і видатних науковців в Україні та поза її межами, зокрема на сторінках газети „Галицька Просвіта“.

Управа Товариства „Опір Західної України“

У пам'ять Лесі...

(Закінчення зі стор. 4)

установлена полтавцями, котрі впродовж 20 років здійснюють авторський добродійний проект. Відкриття меморіальної дошки Олені Пчілці відбулося з нагоди 170-ліття від дня її народження 2019 року на будівлі видання „Гадяцький вісник“ – колишньої „Газети Гадяцького земства“, редактором якої була видатна землячка.

Гадяч – єдине місто, що має на знак глибокої пошани до родини Драгоманових дві меморіальні дошки великим краям у подарунок від

полтавських добродійців, нагороджених з нагоди 30-ліття відновлення Незалежності України та за вагомий особистий внесок у збагачення культурної спадщини Гадяччини грамотою міського голови Гадяча Володимира Нестеренка. За багаторічним проектом полтавських благодійників меморіальними дошками в Україні і світі увічнено пам'ять Тараса Шевченка, Лесі Українки, Миколи Дмитрієва, Олені Пчілки, Давида Гурамшвілі, Олександра Кулика, співвітчизників-жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні, героїв російсько-української війни.

Ольга Красюк – директор Гадяцької публічної бібліотеки.

З глибоким смутком повідомляємо, що 11 вересня 2021 року в Дженкінтавні, Пенсильванія, (біля Філадельфії) відійшов у вічність на 94-му році життя дорогий Муж, Батько, Дідо і Дивізійник

св. п. Ярослав Колодій

Світлої пам'яті Ярослав народився 7 листопада 1926 року в місті Козова, Тернопільської області. Його батьки – Василь і Марія (з дому Майсаковська) Колодій.

Ветеран Української Національної Армії, відбув полон в Італії, відтак був перевезений до Англії. Там записався і одружився зі Стефанією. В Англії був активний в громадських та комбатантських організаціях та був членом езекутиви ОУН.

У 1955 році емігрував з дружиною до США та замешкав у Філадельфії. Тут Ярослав продовжував громадську та церковну діяльність. 12 років був активним членом Крайової Управи Братства Дивізійників і Суспільної Служби Комбатантів. Він також був дуже активний в українській пресі та був членом Радіоколегії „Радіо Філадельфія“ Українського Освітньо-Культурного Центру.

Світлої пам'яті Ярослав залишив у глибокому смутку дружину Стефанію, доню Ірину та чотирьох синів – Мирона (з дружиною Марусею), Ореста, Нестора (з дружиною Деборою) та Бориса (з дружиною Лорою). Залишив шістьох внуків: Христину (з мужем Михайлом), Катерину (з мужем Йосифом), Ніну, Карен, Андрія і Юлію. Залишилася також родина в Україні.

Похорон відбувся 15 вересня з Української католицької церкви Святого Архистратига Михаїла в Дженкінтавні. Тлінні останки спочили на Цвинтарі Святої Марії в Елкінс Парку, Пенсильванія.

Датки в світлу пам'ять покійного можна складати на Церкву Святого Михаїла, 1013 Fox Chase Road, Jenkintown, PA 19046; на Ukrainian Educational and Cultural Center, 700 N. Cedar Road, Jenkintown, PA 19046, або на Радіо Філадельфія УОКЦ.

Вічна Йому пам'ять!

MONUMENTS
Oblast Memorials Co.
 PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
 Serving NY/NJ/CT Cemeteries
 e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
 web site: www.oblastmemorials.com
 BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

LYTWIN & LYTWIN
 UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
 Theodore M. Lytwyn, Manager
 NJ Lic. No. 3212
 AIR CONDITIONED ROOMS
 Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
 Our services are available
 anywhere in New Jersey.
 Також займаємося похоронами
 на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
 і перенесенням тлінних останків
 з різних країн світу.
 UNION FUNERAL HOME
 1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
 UNION, NJ 07083
 908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 Займається похоронами
 в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях
ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
 Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema Funeral Home, Inc.
 129 EAST 7th STREET
 NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Ділимося сумною вісткою, що 28 вересня 2021 року на 85-му році життя відійшла на вічний спочинок наша найдорожча Мама

св. п. Зірка (Зоря) Малаховська

вдова бл. п. отця диякона Юрія Малаховського.

Св. п. Зірка Малаховська народилася 3 жовтня 1935 року в Києві в сім'ї Івана та Лілі (Скорупської) Варави. Дуже рано осиротівши, з мамою перейшла страхіття війни. Після побуту в таборі для переміщених осіб в Німеччині, в 1948 році прибула до США. Закінчила університет у Маямі в 1960 році, а в 1963 році одружилася з бл. п. о. дияконом Юрієм Малаховським, та гарно прожили 48 років.

Вчителька за фахом, довгі роки працювала в школі, навчаючи дітей мистецтво.

У молоді роки була членом української молодіжної організації, Союзу Українок Америки. Була активна в Українському й Американському громадському житті. Разом з чоловіком робили щедри пожертви на Український Католицький Університет у Львові. Матеріально опікувалися сиротою з України аж до здобуття нею університетської освіти.

Залишилися у смутку:

- дочки - Софійка і Катруся
- зивиця - Люба з чоловіком Орестом
- племінники - Дада, Ліда та Марта з родинами

Панахида була відправлена 1 жовтня 2021 року у Frederick Funeral Home, Queens, NY. Покійна була похована на цвинтарі св. Андрія, S. Bound Brook, NJ.

Вічна їй пам'ять!

Пожертви в пам'ять св. п. Зірки Малаховської можна складати на Союз Українок Америки:

Ukrainian National Womens League of America
 203 2nd Ave., New York, NY 10003

KULINSKI MEMORIALS
 809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835
 Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Позикові програми відповідно до ваших потреб!

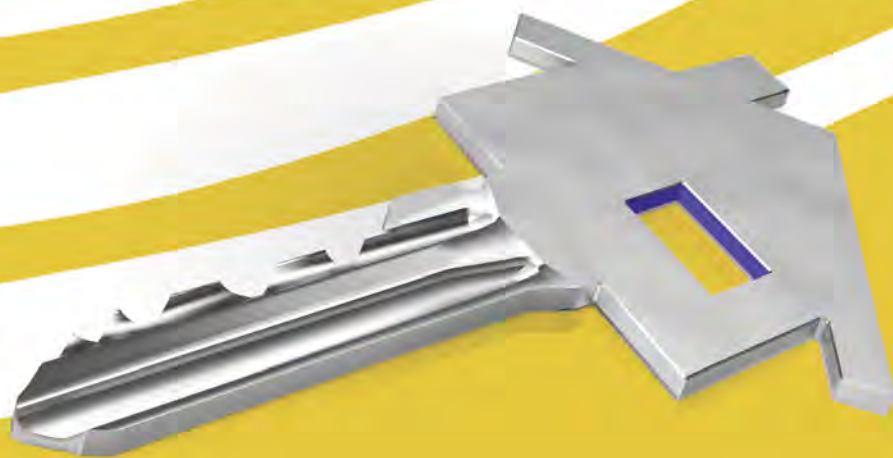
Придбайте житло своєї мрії лише з початковим внеском в 5% !

Тепер лише з початковим внеском у 5% та приватним іпотечним страхуванням (РМІ) ви можете придбати нове житло. Якщо у вас немає коштів на очікуваний початковий внесок в 20% або Ви не бажаєте витратити стільки грошей, а хочете інвестувати їх іншим чином - ця нова пропозиція може бути саме тим що, ви шукаєте.

Уперше купуєте житло?

Ще одна унікальна пропозиція від SUMA FCU. Пропонуємо нашим членам які вперше купують житло, рідкісний шанс придбати нове житло лише з початковим внеском в 10% без будь-якого додаткового покриття РМІ. Також запитуйте в нас про інші державні гранти, доступні покупцям першого житла.

Звертайтеся до наших представників для отримання інформації про вищезазначені програми або з будь-якими іншими фінансовими запитаннями, які у вас виникнуть. Ми готові запропонувати вам найкращі ставки та індивідуальний підхід до кожного запиту – саме те, що ви завжди очікуєте від SUMA FCU.

ВІДДІЛИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ СУМА

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

SUMAFcu NMLS# 527694

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org